

NAJVYŠší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

-000604/2023/NKU-1181/MMA
-007429/2023/1181/MMA

číverenia: 1879/02
05.06.2023

Počet výtláčkov: 2
Výtláčok číslo: 2
Počet strán: 29
Počet príloh: 2

PROTOKOL o výsledku kontroly Majetok VÚC KA-030/2023/1100

Bratislavský samosprávny kraj

november, 2023

Obsah

Zoznam použitých skratiek	3
Zoznam tabuľiek	4
Zhrnutie:	5
1. Investičná politika kraja	7
1.1 Plánovanie investícií	7
1.2 Plnenie investičných plánov	9
2. Nakladanie s majetkom kraja	11
2.1 Analýza nehnuteľného majetku kraja	11
2.2 Prevody nehnuteľného majetku kraja	12
2.3 Ochrana majetku	18
3. Starostlivosť o majetok kraja – školstvo	18
3.1 Školstvo	18
3.2 Zdravotníctvo	22

Zoznam použitých skratiek

Skrátený názov	Úplné znenie
AP	Akčný plán
BSK, kontrolovaný subjekt, Bratislavský kraj	Bratislavský samosprávny kraj
BV	Bežné výdavky
COVP	Centrum odborného vzdelávania a prípravy
DHM	Dlhodobý hmotný majetok
DNM	Dlhodobý nehmotný majetok
DSS a ZPB MEREMA	Domov sociálnych služieb a zariadenie podporovaného bývania MEREMA
Hlavné mesto	Hlavné mesto Bratislava
EÚ	Europska únia
IP	Investičný plán
IÚS	Integrovaná územná stratégia
IÚZ	Individuálna účtovná závierka
KV	Kapitálové výdavky
MF SR	Ministerstvo financií SR
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva SR
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad SR
NsP	Nemocnica s poliklinikou Malacky
PHRSR	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
OIČaVO	Odbor investičnej činnosti a verejného obstarávania
OŠMaŠ	Odbor školstva mládeže a športu
PKV	Poliklinika Karlova Ves
PO	Príspevková organizácia
RO	Rozpočtová organizácia
SK8	Združenie samosprávnych krajov SR
SOŠ	Stredná odborná škola
SPŠ	Stredná priemyselná škola
ŠR	Štátny rozpočet
VO	Verejné obstarávanie
VÚC, samosprávny kraj	Vyšší územný celok
zákon o majetku VÚC	Zákon č. 446/2001 Z. z. o majetku vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov
zákon o NKÚ SR	Zákon NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
zákon o podpore regionálneho rozvoja	Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov
zákon o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy	Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
zákon o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti	Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon o samosprávnych krajoch	Zákon č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch)
zákon o účtovníctve	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve
zákon o zdravotnej starostlivosti	Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zoznam tabuľiek

- Tabuľka č. 1 Vývoj kapitálových prímov 2020 – 2022
- Tabuľka č. 2 Vývoja kapitálových výdavkov 2020 – 2022
- Tabuľka č. 3 Vybraný nehnuteľný majetok 2020 – 2022
- Tabuľka č. 4 Účet 042 – zaradenie do majetku, zmarené a dlhodobo nedokončené investície
- Tabuľka č. 5 Počet prevodov majetku – predaj/prenájom
- Tabuľka č. 6 Prehľad nájomného za prenajatý majetok v porovnaní s jeho odpismi za roky 2020 – 2022
- Tabuľka č. 7 Prehľad hodnoty majetku stredných škôl k 31.12.2013 (budovy a pozemky)
- Tabuľka č. 8 Prehľad hodnoty majetku stredných škôl k 31.12.2022 (budovy a pozemky)
- Tabuľka č. 9 Prehľad čerpaných KV z Investičného plánu za oblasť stredné školstvo
- Tabuľka č. 10 Prehľad BV za oblasť stredné školstvo za roky 2020 – 2022
- Tabuľka č. 11 Celkové KV a BV čerpané v rokoch 2020 – 2022 pre stredné školy
- Tabuľka č. 12 Vývoj investícií, výdavkov na opravy a údržbu budov stredných škôl v rokoch 2020 – 2022
- Tabuľka č. 13 Čerpanie výdavkov na obnovu, opravy a údržbu Polikliniky Karlova Ves
- Tabuľka č. 14 Čerpanie výdavkov na obnovu, opravy a údržbu NsP Malacky

Zhrnutie:

V systéme verejnej správy na Slovensku majú významné miesto VÚC, ktoré sú pri výkone samosprávy povinné starať sa o všeobecny rozvoj svojho územia a o potreby svojich obyvateľov. Jednou zo strategických oblastí zamerania kontrolovej činnosti NKÚ SR je aj efektívna a transparentná verejná správa, z tohto dôvodu sa NKÚ SR rozhodol preveriť a zhodnotiť stav dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri činnostach vykonávaných kontrolovaným subjektom týkajúcich sa nakladania s majetkom a finančnými prostriedkami. Kontrola bola zameraná na nasledovné oblasti:

- Investičná politika kraja
- Nakladanie s majetkom kraja
- Starostlivosť o majetok kraja

Vzhľadom na rozsiahlu údajovú základňu kontrolovaného subjektu bol preverený vybraný rozsah údajov. Kontrolná skupina NKÚ SR za účelom naplnenia jednotlivých častí predmetu kontroly vykonała výber údajov (vzorky) charakterizujúcich stav kontrolovaných skutočností tak, aby bolo v maximálne možnej miere získať zaručené objektívne hodnotenie predmetu kontroly v kontrolovanom období. Pri výbere vzorky boli využité najmä neštatistické metódy, konkrétnie výber vzorky založený na profesionálnom (odbornom) úsudku kontrolóra so zohľadnením rizikovosti a významnosti (hodnoty) jednotlivých položiek vzorky (populácie). Zdrojom pre výber údajov boli údaje z účtovnej závierky a finančných výkazov za kontrolované obdobie, ako aj dokumentácia o nakladaní s majetkom.

Kontrolou dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri hospodárení s majetkom samosprávneho kraja v kontrolovanom období 2020–2022 bolo zistené:

Investície, ktoré BSK rozpočtoval v Rozpočte BSK na roky 2020 až 2022 vychádzali z PHRSR na roky 2021 – 2027 a PHRSR na roky 2014 – 2020 a Akčného plánu BSK. Okrem PHRSR BSK, ako kľúčovej regionálnej stratégie, boli do Akčného plánu BSK zahrnuté aj investičné aktivity, ktoré vychádzali z jednotlivých sektorových stratégii a koncepcii. Pre územie kraja bolo definovaných 8 strategických cieľov, ktoré boli napíňané prostredníctvom 8 priorit, z ktorých pre kontrolu boli relevantné Moderné školstvo a kvalitná veda, výskum a inovácie a Efektívna a dostupná zdravotná starostlivosť.

V roku 2020 Akčný plán upravoval oblasť zdravotníctva v projekte OZ 2 Rekonštrukcia Polikliniky Karlova Ves. Projekt bol jednou z priorit Programového vyhlásenia BSK. V rokoch 2021–2022 neboli projekty v oblasti zdravotníctva investičného charakteru zamerané na obnovu alebo rekonštrukciu polikliník a nemocnice v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK. Túto oblasť zahrňal Investičný plán.

Úroveň plnenia kapitálových príjmov vychádzala od objemu prebytočného hnuteľného a nehnuteľného majetku BSK, ktorý potencionálne mohol byť predmetom predaja a od dopytu na trhu nehnuteľností. Situácia najmä v roku 2020 a 2021 bola negatívne ovplyvnená pandémiou, z tohto dôvodu sa nedalo presne rozpočtovať výšku tohto druhu príjmu. Tento stav sa podieľal na nesplnení kapitálových príjmov v roku 2021 a 2022.

Vývoj investičnej politiky negatívne ovplyvnili predovšetkým externé faktory COVID-19, hospodárska a energetická kríza. Nižšie čerpanie kapitálových výdavkov v rokoch 2020 a 2021 sa prejavilo v akumulácii rezervného fondu, čo BSK umožnilo navýšiť objem kapitálových výdavkov v rokoch 2022 a 2023. BSK samotné bolo doteraz negatívne ovplyvnené obmedzenými možnosťami získať finančné prostriedky z EÚ a z týchto dôvodov muselo časť obnovy infraštruktúry vykŕývať z vlastných zdrojov vo väčšej miere, než ostatné VÚC. Najväčším negatívnym zásahom do investičnej politiky ale aj do bežného hospodárenia bol však nesystémový zásah do daňových príjmov samospráv prostredníctvom zmien v legislatíve upravujúcej oblasť daňového bonusu.

V kontrolovanom období BSK založil spoločnosť Regionálna správa ciest BSK, a. s., Bratislava, zaoberajúca sa najmä správou, údržbou a rekonštrukciou ciest II. a III. triedy, mostov a ich súčasti a miestnych komunikácií pre cestnú nemotorovú dopravu vo vlastníctve a správe BSK. Z tohto dôvodu v rokoch 2020 až 2022 došlo k úbytku hodnoty ako aj k zmene štruktúry DHM. Pokles hodnoty DHM medzi rokmi 2020 až 2022 bol 84 574 tis. eur, z dôvodu prevodu správy v položke budovy a stavby v objeme 95 345 tis. eur pod novozriadenú PO Správa ciest BSK, Bratislava.

Zostatok na účte Obstaranie DHM za sledované obdobie vykazoval výrazný nárast najmä v roku 2022, oproti roku 2020 sa jednalo o navýšenie o 17 512 tis. eur na brutto hodnotu 28,5 mil. eur. K týmto investíciám účtovná jednotka odhaduje ich znehodnotenie vo výške 0,4 mil. eur. BSK dlhodobo vedie na účte 042 vykazuje vo svojom účtovníctve aj také investície, ktoré už nepoužije na svoju činnosť. Týmto konaním nie je zabezpečené správne a preukázateľne vedenie účtovníctva, čo je v rozpore so zákonom o účtovníctve.

BSK obstaral v roku 2017 dva byty, ktoré zveril do správy svojmu sociálnemu zariadeniu. Byty boli nevyužívané a neslúžili účelu na ktorý boli obstarané, následne boli preklasifikované ako prebytočný majetok a po takmer troch rokoch boli predané z dôvodu hodného osobitného zreteľa. BSK obstaraním majetku ktorý neužíval, konal nehospodárne, čo bolo v rozpore so zákonom o majetku VÚC.

BSK prenajal na vyše 30 rokov NsP Malacky obchodnej spoločnosti, pričom si do termínu výkonu kontroly neuplatnil v súlade so zmluvou o nájme navýšenie nájomného o mieru inflácie. Uvedeným postupom súčasne nekonal v súlade so zákonom o majetku VÚC. Uznesenie zastupiteľstva BSK z roku 2005 stanovilo podmienky prenájmu nemocnice, z ktorých vyplýva, že nájomné nesmie klesnúť pod oprávnené ekonomicke náklady. Porovnaním sumy odpisov s uhradeným nájomným za obdobie 2004 – 2023 bolo zistené, že priebežne táto podmienka nie je plnená.

Kontrolou bol preverený vývoj hodnoty majetku NsP Malacky, ktorá je jedinou nemocnicou vo vlastníctve BSK. Vstupná cena nehnuteľného majetku – budov NsP na účte 021 k 07/2004 (dátum uzavretia nájomnej zmluvy) bola vo výške 2 997 206,83 eur. Stav vstupnej ceny k 31.12.2022 na účte 021 bol vo výške 7 371 625,40 eur. Za obdobie prenájmu nemocnice došlo k navýšeniu jej vstupnej ceny o 4 374 418,57 eur, čo malo pozitívny vplyv na rast majetku verejnej správy.

Kontrola preverila, že poskytovanie zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov Bratislavského kraja je z úrovne kompetencii BSK zachované.

Na základe výsledkov kontroly NKÚ SR navrhuje nasledovné odporúčania:

Odporúčanie č.1: zabezpečiť systémové riešenie problematiky zmarených investícií.

Odporúčanie č.2: vykonať kontrolu plnenia Zmluvy o nájme medzi BSK a Nemocničnou, a.s. s dôrazom na prehľady doterajších investícií do majetku nad rámcem 100 mil. Sk a indexáciu nájomného.

Odporúčanie č.3: vykonať kontrolu plnenia Zmluvy o poskytnutí dotácie medzi BSK a mestom Malacky ako aj kontrolu realizácie predmetu dotácie v spoločnosti Nemocničná, a.s..

Odporúčanie č.4: prijať vo formalizovanej podobe kritériá, ktorými by sa zadefinovalo pridelenie finančných prostriedkov určených pre oblasť starostlivosti o budovy stredných škôl.

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. 1879/02 z 05.06.2023 vykonali:

kontrolu Majetok VÚC, ktorej účelom bolo: Preveriť hospodárenie s majetkom samosprávneho kraja a vypracovali protokol o výsledku kontroly.

Kontrola bola vykonaná v čase od 05.06.2023 do 21.11.2023 v

Bratislavský samosprávny kraj, Sabinovská 16, 820 05 Bratislava–Ružinov, IČO 36063606

za kontrolované obdobie: 2020 – 2022, v prípade vecných súvislostí aj obdobia predchádzajúce a nasledujúce.

Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom NR SR č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov a so štandardami, ktoré vychádzajú zo základných princípov medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI).

Predmetom kontroly bolo:

1. Investičná politika kraja
2. Nakladanie s majetkom kraja
3. Starostlivosť o majetok kraja

BSK je súčasťou súhrnného celku subjektov verejnej správy Slovenskej republiky a materskou účtovnou jednotkou konsolidovaného celku BSK. Má v zriaďovateľskej pôsobnosti 80 organizácií (vrátane Úradu BSK) a majetkový podiel v 3 obchodných spoločnostiach, ktoré sú súčasťou konsolidovaného celku BSK.

Základnou úlohou BSK pri výkone samosprávy, ako právnickej osoby samostatne hospodáriacej s vlastným majetkom a so svojimi finančnými zdrojmi, je starostlivosť o všeobecný rozvoj jeho územia a starostlivosť o potreby jeho obyvateľov.

1. Investičná politika kraja

1.1 Plánovanie investícii

Investície, ktoré BSK rozpočtoval v Rozpočte BSK na roky 2020, 2021 a 2022 vychádzali z PHRSR na roky 2021 – 2027 a PHRSR na roky 2014 – 2020 a Akčného plánu BSK.

AP BSK predstavuje implementačný nástroj PHRSR BSK, prostredníctvom ktorého BSK monitoruje prípravu a implementáciu klíčových projektov v rámci jednotlivých sektorových politík. Okrem PHRSR BSK, ako klíčovej regionálnej stratégie, boli do AP BSK zahrnuté aj investičné aktivity, ktoré vychádzali z jednotlivých sektorových stratégii a koncepcii.

Základným východiskom pre tvorbu IIÚS BSK boli rozvojové priority identifikované v PHRSR BSK, pričom IIÚS predstavoval jeho implementačný nástroj vo vzťahu k využitiu Európskych štrukturálnych a investičných fondov.

AP predstavoval implementačný dokument PHRSR Bratislavského kraja vo vzťahu k rozvojovým aktivitám. Jedná sa o kontinuálny plán, ktorý zohľadňuje nielen aktuálne a strednodobé aktivity, ale aj dlhodobé aktivity a priority úradu BSK.

BSK vypracoval Správu z hodnotenia PHRSR BSK 2014 – 2020 za rok 2019 a za rok 2020, prostredníctvom ktorej sa zabezpečuje monitorovanie a hodnotenie plnenia PHRSR BSK 2014 – 2020 za rok 2020. Správy vychádzali z 5 prioritných osí a 11 opatrení, ktoré boli definované v strategickej a programovej časti PHRSR BSK 2014 – 2020. Správy analyzovali trendy vplývajúce na napĺňanie cieľov PHRSR BSK 2014 – 2020, vývoj sledovaných merateľných ukazovateľov a zostavili opatrenia, ktoré vplývajú na napĺňanie cieľov PHRSR BSK 2014 – 2020.

PHRSR BSK na roky 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030) mal pre územie kraja definovaných 8 strategických cieľov, ktoré budú napĺňané prostredníctvom 8 priorit.

Podľa vyjadrenia BSK hodnotenie PHRSR BSK 2021 – 2027 prostredníctvom dokumentu Správa o hodnotení PHRSR BSK na roky 2021 – 2027 sa plánuje za rok 2023, po uplynutí trojročného monitorovacieho obdobia (na základe Uznesenia č. 387/2021 Zastupiteľstva BSK z dňa 11.06.2021).

Pravidelné monitorovanie a každoročné vyhodnocovanie PHRSR BSK 2021 – 2027 prebieha prostredníctvom Akčných plánov. Monitorovanie vykonával BSK pravidelne štvrtročne prostredníctvom odpočtu plnenia projektov Akčného plánu BSK pre implementáciu PHRSR. (každoročne v 4. kvartáli roka bol aktualizovaný).

Rozpočet BSK na roky 2020, 2021 a 2022 vychádzal z PHRSR a Akčného plánu BSK.

Investičný plán BSK bol prílohou Návrhu rozpočtu BSK a aktuálne sa delí na tri časti:

- 1) Investičný plán v oblasti ciest II. a III. triedy
- 2) Investičný plán v oblasti majetku (budovy)
- 3) Investičný plán týkajúci sa projektov spolufinancovaných z EÚ fondov

AP aj Investičný plán mal finančné krytie v schválenom rozpočte na príslušný rok. Pričom platilo, že Investičný plán obsahoval na príslušný rok aj položky AP. Po ukončení rozpočtového roka boli všetky kapitálové výdavky odpočtované položkovito v Záverečnom účte za príslušný rok, čo predstavuje finančné a vecné vyhodnotenie Investičného plánu na príslušný rok. Tento odpočet je členený podľa programového rozpočtu.

Záverečný účet BSK za rok 2020 – 2022 obsahoval podľa § 16 ods. 5 zákona písm. g) zákona o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy hodnotenie programového rozpočtu za roky 2020, 2021 a 2022 a hodnotil plnenie programov rozpočtu.

BSK predložil odpočet AP s prepojením na PHRSR BSK 2021 – 2027 (s výhľadom do roku 2030), v ktorom boli uvedené jednotlivé projekty akčného plánu zaradené pod špecifické ciele v rámci priorít P1 až P8. Kontrolná skupina NKÚ SR konštatuje, že 8 strategických cieľov PHRSR BSK 2021 – 2027, ktoré sú napĺňané prostredníctvom 8 priorít je viazaných na jednotlivé projekty uvedené v AP na roky 2021 a 2022, ktoré boli priebežne plnené. Projekty AP boli štvrtročne monitorované a vyhodnotený stav ich plnenia. AP mal plnenie projektov každoročne odpočtované.

Pre územie kraja bolo definovaných 8 strategických cieľov, ktoré boli napĺňané prostredníctvom 8 priorit:

1. Udržateľná mobilita;
2. Kvalitné a udržateľné životné prostredie;
3. Moderné školstvo a kvalitná veda, výskum a inovácie;
4. Udržateľný turizmus a rozmanitosť kultúra;
5. Efektívna a dostupná zdravotná starostlivosť;
6. Podpora sociálnej inkluzie a dostupná sociálna starostlivosť;
7. Moderná technická infraštruktúra a účinná bezpečnosť obyvateľov;
8. Efektívne financovanie a komplexný rozvoj regiónu.

Zároveň boli na úrovni každej priority definované kľúčové projekty na splnenie strategických cieľov danej priority.

Kontrolná skupina NKÚ SR sa v rámci kontroly zamerala na oblasť stredného školstva a zdravotníctva. BSK v záujme dosiahnutia maximálnej hospodárnosti prevádzky objektov vykonal v roku 2003 čiastočnú pasportizáciu budov stredných škôl, ktorá zahrádala základné technické a ekonomicke údaje o objektoch.

Z 54 stredných škôl bola v roku 2019 a 2020 vykonaná pasportizácia na vybraných objektoch 8 stredných škôl vzhľadom na celkový stav budov a potrebu ich opravy. BSK vykonával pasportizáciu budov stredných škôl cielene podľa potrieb na rekonštrukciu a opravu budovy. Podľa vyjadrenia BSK sa od požiadavky plošnej pasportizácie upustilo vzhľadom na vysoké finančné náklady. Čiastočná (adresná) pasportizácia sa vykoná len ak sa predpokladaná investícia realizovaná v najbližšom období vyhodnotí ako opodstatnená, teda adresne a hospodárne z pohľadu efektívneho využívania finančných zdrojov BSK.

Strategickými dokumentami BSK, v ktorých je zakotvená oblasť „zdravie“ a „stredné školstvo“ boli

- PHRSR BSK na roky 2021 – 2027 s výhľadom do roku 2030
- Stratégia rozvoja zdravotnej starostlivosti v BSK na roky 2022 – 2026.

- Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v BSK na roky 2019 – 2022 – aktualizácia 2020, ktorý upravuje proces skvalitňovania a rozvoja stredného školstva na území BSK.

V roku 2020 AP upravovala oblasť zdravotníctva v projekte OZ 2 Rekonštrukcia Polikliniky Karlova Ves. Projekt bol jednou z priorit Programového vyhlásenia BSK. V rokoch 2021 – 2022 neboli projekty v oblasti zdravotníctva investičného charakteru zamerané na obnovu alebo rekonštrukciu polikliník a nemocnice v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK. Túto oblasť zahŕňal IP.

Akčný plán na roky 2020 – 2022 upravoval oblasť stredného školstva prostredníctvom projektov (OŠMaŠ) zameraných na rekonštrukciu COVP piatich SOŠ, ktoré boli jednou z priorit Programového vyhlásenia BSK spolufinancovanou z externých zdrojov.

Ďalším projektom v roku 2020 bola Rekonštrukcia a modernizácia budov, športových areálov, telocviční, bazénov (OŠMaŠ 5) stredných škôl, ktorý bol jedným z priorit Programového vyhlásenia BSK. Projekt sa zameriaval na rekonštrukcie budov škôl a športovísk, ale aj na vhodné využitie konceptu "otvorenej školy" na využitie školských budov, športovísk a areálov na verejnú účely.

Projekt Kampus športu a zdravia v Petržalke (OŠMŠ 10) bol prioritou Programového vyhlásenia BSK. Cieľom projektu je vybudovanie modernej strednej športovej školy s komplexným zázemím a infraštruktúrou, ktorá bude slúžiť na účely nielen športovej škole, ale aj športovcom z najrôznejších športových odvetví, iným školám s príbuznými odbormi a širokej verejnosti. V spolupráci s kľúčovými partnermi (Slovenským zväzom ľadového hokeja, Volejbalovým klubom polície Bratislava) má vybudovaná infraštruktúra poskytovať domovské zázemie pre hokejovú akadémiu a rozvojové centrum volejbalu.

Projekt Presadzovanie kľúčových priorit BSK v oblasti Kohéznej politiky 2020+ (OSÚRaRP 34) v roku 2020 bol zameraný predovšetkým na zateplenie škôl a vyregulovanie systému ústredného kúrenia. Projekty sú prioritami Programového vyhlásenia BSK.

V rámci stredného školstva a zdravotníctva (budovy polikliník a stredného školstva) boli plánované projekty na čerpanie KV a BV za roky 2020 – 2022 zahrnuté v programovom rozpočte IP v Programe 3 Správa a evidencia majetku, Podprogram 3.3 – Majetok, investície, údržba.

1.2 Plnenie investičných plánov

Tabuľka č. 1 – Vývoj kapitálových príjmov 2020 – 2022 v eur

Ukazovateľ	Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022	
	schválený rozpočet	skutočnosť	schválený rozpočet	skutočnosť	schválený rozpočet	skutočnosť
Kapitálové príjmy bez RO	500 000,00	879 401,00	500 000,00	417 888,06	2 200 000,00	108 377,67
Príjem z predaja kapitálových aktív	500 000,00	734 801,00	500 000,00	413 000,00	2 200 000,00	33 247,67
Príjem z predaja pozemkov a nehmotných aktív	0,00	135 000,00	0,00	0,00	0,00	59 930,00
Ďalšie kapitálové príjmy	0,00	9 600,00	0,00	4 888,06	0,00	15 200,00
Kapitálové príjmy RO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kapitálové príjmy spolu	500 000,00	879 401,00	500 000,00	417 888,06	2 200 000,00	108 377,67

Zdroj: BSK

Vývoj kapitálových príjmov za roky 2020 až 2022 je zachytený v tabuľke č.1 (detailnejsie v prílohe č. 1). V kategórii Kapitálové príjmy bez RO bol upravený rozpočet v roku 2020 vo výške 500 000,00 eur. Skutočné príjmy boli vo výške 879 401,00 eur, čo vyjadrovalo percentuálne plnenie rozpočtu na 175,88 %. Prekročenie resp. nárast spôsobil príjem z predaja kapitálových aktív vo výške 734 801,00 eur, ktorého plnenie oproti upravenému rozpočtu vo výške 425 000,00 eur bolo na úrovni 172,89 %.

Kapitálové príjmy tvoria príjmy z predaja hnuteľného a nehnuteľného majetku, z predaja drobného hmotného a nehmotného majetku a ďalších kapitálových príjmov.

Medziročne sa príjem z predaja majetku kraja zvýšil a jeho plnenie záviselo najmä od dopytu potenciálnych záujemcov a od objemu prebytočného hnuteľného a nehnuteľného majetku BSK, ktorý je predmetom predaja.

V roku 2021 boli celkové kapitálové príjmy bez RO schválené úpravou rozpočtu vo výške 500 000,00 eur a skutočné príjmy boli vo výške 417 888,06 eur, tzn. plnenie na 83,58 %. Nenaplnenie rozpočtu spôsobil pokles príjmu z predaja kapitálových aktív vo výške 413 000,00 eur, ktorého plnenie bolo na 82,60 %

Medziročne sa príjem z predaja kapitálových aktív znížil o 321 801,00 eur. Jeho plnenie záviselo najmä od dopytu potenciálnych záujemcov a od objemu prebytočného hnuteľného a nehnuteľného majetku BSK, ktorý je predmetom predaja.

Celkové kapitálové príjmy bez RO v roku 2022 boli v rozpočte schválené a upravené vo výške 2 200 000,00 eur, skutočné príjmy však boli vo výške 108 377,67 eur, čo predstavovalo plnenie rozpočtu len na 4,93 %. Na tento výsledok malo vplyv rozhodnutie zastupiteľstva BSK, ktoré rozhodlo o zmene predaja nehnuteľného majetku na jeho zámennu s Hlavným mestom.

Medziročne sa príjem z predaja majetku kraja znížil o 74,07%. Jeho plnenie záviselo od objemu prebytočného hnuteľného a nehnuteľného majetku BSK, ktorý je predmetom predaja a zároveň od dopytu potenciálnych záujemcov o jeho kúpu. K úrovni plnenia kapitálových príjmov kontrolovaný subjekt predložil nasledovné stanovisko:

„Pri stanovovaní výšky kapitálových príjmov BSK vychádza vždy od objemu prebytočného hnuteľného a nehnuteľného majetku BSK, ktorý potencionálne môže byť predmetom predaja v príslušnom rozpočtovom roku a od dopytu na trhu nehnuteľnosti. Situácia v roku 2021 (resp. aj v čase prípravy návrhu rozpočtu na jeseň v roku 2020, kedy bežala na SR najsielnejšia vlna COVIDu – 19) spôsobovala veľmi neistú situáciu na trhu nehnuteľnosti, a z tohto dôvodu nebolo možné presne rozpočtovať výšku tohto druhu príjmu“.

Tabuľka č. 2 – Vývoj kapitálových výdavkov 2020 – 2022 v eur

Ukazovateľ	Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022	
	schválený rozpočet	skutočnosť	schválený rozpočet	skutočnosť	schválený rozpočet	skutočnosť
Kapitálové výdavky bez RO	31 550 343,62	9 268 530,58	44 756 687,33	18 838 891,31	65 037 752,92	45 861 485,66
Obstarávanie kapitálových aktív	27 014 456,63	7 074 877,66	41 820 986,19	15 612 379,98	48 245 544,30	34 662 973,95
Nákup pozemkov a nehmotných aktív	2 779 190,00	811 289,87	4 499 713,53	288 636,65	6 398 715,24	679 163,49
Nákup budov, objektov alebo ich častí	0,00	269 400,00	0,00	76 138,79	0,00	0,00
Nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	1 096 065,30	447 765,30	1 293 801,20	579 680,82	3 622 756,75	905 529,24
Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov	40 000,00	0,00	15 000,00	259 200,00	3 286 717,99	2 702 287,10
Prípravná a projektová dokumentácia	1 751 675,00	657 533,64	1 926 152,30	252 212,04	1 855 400,24	363 345,44
Realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia	21 297 526,33	4 886 594,45	34 036 319,16	13 905 898,13	33 031 954,08	29 987 165,74
Rekonštrukcia a modernizácia	50 000,00	2 294,40	50 000,00	233 531,76	50 000,00	16 136,40
Ostatné kapitálové výdavky	0,00	0,00	0,00	17 081,79	0,00	9 346,54
Kapitálové transfery	4 535 886,99	2 193 652,92	2 935 701,14	3 226 511,33	16 792 208,62	11 198 511,71
Kapitálové výdavky RO	4 159 790,80	796 283,48	1 760 944,22	2 067 956,20	2 713 814,90	2 951 570,24
Kapitálové výdavky spolu	35 710 134,42	10 064 814,06	46 517 631,55	20 906 847,51	67 751 567,82	48 813 055,90

Zdroj: BSK

Vývoj kapitálových výdavkov za roky 2020 až 2022 je zachytený v tabuľke č. 2 (detailnejšie v prílohe č. 2). Rozpočet kapitálových výdavkov spolu bol schválený na rok 2020 vo výške 35 710 134,42 eur. V priebehu roka boli kapitálové výdavky znížené celkom o 3 714 310,34 eur na 31 995 824,08 eur. Ku koncu roka boli čerpané vo výške 10 064 814,06 eur, tzn. plán sa splnil na 31,46 %.

Rozpočet kapitálových výdavkov spolu bol schválený na rok 2021 vo výške 46 517 631,55 eur. V priebehu roka boli kapitálové výdavky navýšené celkom o 6 509 163,62 eur na 53 026 795,17 eur. Ku koncu roka boli čerpané vo výške

20 906 847,51 eur, čo je k upravenému rozpočtu 39,43 %-né čerpanie. Čerpanie kapitálových výdavkov medziročne vzrástlo o 10 842 033,45 eur, čo bol nárast o 107,72 %.

Rozpočet kapitálových výdavkov spolu bol schválený na rok 2022 vo výške 67 751 567,82 eur. V priebehu roka boli kapitálové výdavky navýšené na 80 236 828,06 eur. Plnenie plánu bolo vo výške 48 813 055,90 eur, tzn. na 60,84 %. Čerpanie kapitálových výdavkov medziročne vzrástlo o 27 906 208,39 eur, čo bol nárast o 133,48 %.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že bol zaznamenaný pozitívny vývoj za preverované obdobie rokov 2020 – 2022 v oblasti skutočne vynaložených kapitálových výdavkov. V roku 2022 BSK vykázalo skutočné čerpanie kapitálových výdavkov vrátane RO vo výške 48 813 055,90 eur, čo bolo oproti roku 2020 (10 064 814,06 eur) viac o 38 748 241,84 eur, tzn. index rokov 2022/2020 bol 484,99 %.

Na výrazný nárast kapitálových výdavkov v roku 2022 najviac vplývali výdavky spojené s realizáciou stavieb a ich technického zhodnotenia, keď v roku 2020 boli čerpané vo výške 5 514 161,48 eur a v roku 2022 vo výške 32 306 277,58 eur. Za sledované obdobie rokov 2020 – 2022 plánované kapitálové výdavky neboli splnené ani v jednom roku. Najvyššie výdavky boli na obstarávanie kapitálových aktív, realizáciu stavieb a ich technického zhodnotenia a kapitálové transfery.

Vplyv spoločenských a politických zmien na investičnú politiku

Podľa vyjadrenia BSK vývoj investičnej politiky negatívne ovplyvnili predovšetkým externé faktory COVID-19, hospodárska a energetická kríza. Nižšie čerpanie kapitálových výdavkov v rokoch 2020 a 2021 sa prejavilo v akumulácii Rezervného fondu, čo BSK umožnilo navýsiť objem kapitálových výdavkov v rokoch 2022 a 2023. BSK samotné bolo doteraz negatívne ovplyvnené obmedzenými možnosťami získať eurofondy a z týchto dôvodov muselo časť obnovy infraštruktúry vykryvať z vlastných zdrojov vo väčšej mieri, než ostatné VÚC. Najväčším negatívnym zásahom do investičnej politiky ale aj do bežného hospodárenia bol nesystémový zásah do daňových príjmov samospráv prostredníctvom zmien v legislatíve upravujúcej oblasť daňového bonusu.

Z pohľadu úrovne čerpania kapitálových výdavkov možno konštatovať, že za kontrolované obdobie investičná politika vykazovala negatívny vývoj, resp. plánované investičné zámery sa plnili len čiastočne.

2. Nakladanie s majetkom kraja

2.1 Analýza nehnuteľného majetku kraja

Tabuľka č. 3 – Vybraný nehnuteľný majetok 2020 – 2022

Štruktúra majetku (brutto)	Rok 2020		Rok 2021		Rok 2022		Index rastu 2022/2021	Index rastu 2022/2020
	v eur	% z celkového majetku	v eur	% z celkového majetku	v eur	% z celkového majetku		
DHM (súvaha r. 11)	191 248 462,52	47,26%	94 155 432,69	23,63%	106 674 487,19	25,01%	1,13	0,56
Pozemky	43 628 156,03	10,78%	35 279 407,37	8,85%	35 378 677,35	8,30%	1,00	0,81
Stavby	127 792 782,39	31,58%	32 658 122,57	8,20%	35 117 899,44	8,23%	1,08	0,27
Spolu majetok (súvaha r. 001)	404 659 115,21		398 509 618,66		426 484 013,99		1,07	1,05

Zdroj: BSK

Počas kontrolovaného obdobia nastala zmena v rámci obchodných spoločností založených BSK ako aj príspevkových organizácií zriadených BSK.

Uznesením č. 300/2020 zo dňa 16.10.2020 Zastupiteľstvo BSK schválilo založenie akciovéj spoločnosti Regionálna správa ciest BSK, a.s., Bratislava, zaoberajúcej sa najmä správou, údržbou a rekonštrukciou ciest II. a III. triedy, mostov a ich súčasti a miestnych komunikácií pre cestnú nemotorovú dopravu vo vlastníctve a správe BSK.

Uznesením č. 380/2021 zo dňa 11.06.2021 Zastupiteľstvo BSK schválilo návrh na zriadenie príspevkovej organizácie Správa ciest BSK, Bratislava. V súvislosti so založením uvedenej príspevkovej organizácie došlo v roku 2021 k významným úbytkom na DHM vo vlastníctve BSK v položke budovy a stavby z dôvodu prevodu správy v objeme 95 345 tis. eur a v položke pozemky to bolo 6 999 tis. eur. Do správy boli pre iné organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti vyradené pozemky v objeme 7 586 tis. eur.

Počty budov

Údajom o počte budov pri delimitácii majetku BSK nedisponuje, k 31.12.2022 eviduje vo svojom majetku podľa listov vlastníctva celkom 447 budov, z toho 185 v sektore stredných škôl, 28 zdravotníckych zariadení, 165 sociálnych zariadení, 12 kultúrnych zariadení, 21 v doprave, 35 budov v ostatných sektورoch a 1 budovu v správe BSK.

Tabuľka č. 4 – účet 042 – zaradenie do majetku, zmarené a dlhodobo nedokončené investície v eur

Účet	Zostatok k 31.12.2020 má dať	Zostatok k 31.12.2021 má dať	Zostatok k 31.12.2022 má dať
0411	159 000,00	6 000,00	93 430,00
0421	737 557,27	3 727 412,22	2 439 655,84
0421	20 615,00	20 615,00	20 615,00
0421	6 882 520,26	14 827 877,45	24 938 291,81
0421	3 275 619,12	1 249 086,81	1 029 779,61
0423	101 084,18	101 084,18	101 084,18
0431	0,00	0,00	0,00

Zdroj: BSK

Zostatok na účte nedokončených investícií za sledované obdobie vykazoval výrazný nárast najmä v roku 2022, oproti roku 2020 sa jednalo o navýšenie o 17 512 tis. eur.

Audítorská správa z overenia ľudovoľnej účtovnej závierky za rok 2022 – názor na stav účtu nedokončených investícií:

„Ocenenie nedokončených investícií DHM Účtovná jednotka vykazuje na riadku 022 súvahy nedokončené investície do DHM v brutto hodnote vo výške 28,5 mil. eur, ku ktorým odhaduje ich znehodnotenie vo výške 0,4 mil. eur. Nezaradené investície sú kumulované aj z minulých rokov a účtovná jednotka vyvíja snahu o dokončenie týchto investícií. Napriek tomu však existuje riziko, že účtovná jednotka bude nútená časť týchto investícií zahrnúť do zmarených investícií“.

Kontrolné zistenie č.1: účtovná jednotka nemá zavedený systém identifikovania a evidovania zmarených investícií, názor audítora k existencii rizika potreby preklasifikovania nedokončených investícií za zmarené, bol vzatý len na vedomie. BSK dlhodobým neriešením uvedenej problematiky a vykazovaním aj takých investícií vo svojom účtovníctve, ktoré už nepoužije na svoju činnosť nezabezpečuje správne a preukázateľne vedenie účtovníctva, čo je v rozporu s § 8 ods. 1, 2 a 4 zákona o účtovníctve.

Odporečanie č.1: zabezpečiť systémové riešenie problematiky zmarených investícií.

2.2 Prevody nehnuteľného majetku kraja

Zásady hospodárenia s majetkom VÚC a ďalšie interné predpisy

Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom BSK mali zadefinované kritériá prebytočnosti a neupotrebitelnosti ako aj postupy s jeho nakladaním. Zásady obsahovali taktiež úpravu postupu prevodu alebo nájmu majetku BSK z dôvodu hodného osobitného zreteľa, tzn., že bol zabezpečený ich súlad s § 9 zákona o majetku VÚC.

Zásady hospodárenia chronologicky upravovali jednotlivé spôsoby nakladania s prebytočným majetkom, berúc pritom do úvahy ich prioritu z hľadiska účelu jeho využitia, pričom nájom a predaj iným právnickým alebo fyzickým osobám figurovali ako posledné možnosti spôsobu nakladania s ním.

V prípade neupotrebitelného majetku zásady upravovali jeho definíciu, postup predloženia návrhu na jeho vyhlásenie, ak o takomto majetku rozhodoval sám správca.

Zásady obsahovali aj spôsob likvidácie uvedeného majetku osobitne potom aj v situácii ak ide o stavbu. Súpis vyradeného majetku zvereného správcovi bol správca povinný oznámiť zriaďovateľovi vždy ku koncu kalendárneho roka.

Iné smernice upravujúce nakladanie s majetkom

Okrem Zásad hospodárenia na BSK existovali aj ďalšie interné predpisy o nakladaní s majetkom. Jedná sa o Smernicu č. 92/2019 systém vedenia účtovníctva, účtovný rozvrh BSK a o Smernicu č. 101/2020 o vedení evidencie, zaraďovaní, presune a výraďovaní hmotného a nehmotného majetku BSK.

Tabuľka č. 5 – Počet prevodov majetku – predaj/prenájom

Spôsob prevodu	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Index 2022/2020
Predaj spolu: z toho	4	2	4	100,00 %
– cez OVS	1	0	0	0
– dražba	0	0	0	0
– priamy predaj	0	0	0	0
– osobitný zretel'	3	2	4	133,33 %
Prenájom spolu: z toho	48	57	38	79,17 %
– cez OVS	45	50	28	62,22 %
– osobitný zretel'	3	6	8	266,67 %
– iná forma /zámena	0	1	2	0

Zdroj: BSK

Poznámky: osobitný zretel' – prenájom

- Do celkového počtu nie sú započítané zmeny uznesenia zastupiteľstva BSK, ktorého výsledkom bolo uzatvorenie dodatkov k už existujúcim zmluvám, uzatvoreným ako osobitný zretel' v minulosti prostredníctvom zmeny uznesenia.

Rok 2020 – osobitný zretel' 1x výstavba cyklotrasy

Rok 2021 – osobitný zretel':

- 3x – prenájom cesty za účelom vybudovania stavby, ktorá následne je bezodplatne odovzdaná do majetku BSK spolu s vysporiadaním pozemkov pod touto stavbou

Rok 2022 – osobitný zretel':

- 1x – osobitný zretel' 1x výstavba cyklotrasy
- 4x – prenájom cesty, resp. pozemkov za účelom vybudovania stavby, ktorá následne je bezodplatne odovzdaná do majetku BSK spolu s vysporiadaním pozemkov pod touto stavbou

Prenájom – OVS v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK

Rok 2020 :	25 OVS – školské zariadenie
	14 OVS – zdravotnícke zariadenia
	6 OVS – sociálne zariadenia
Rok 2021:	32 OVS – školské zariadenie
	9 OVS – zdravotnícke zariadenia
	9 OVS – sociálne zariadenia
Rok 2020 :	13 OVS – školské zariadenie
	11 OVS – zdravotnícke zariadenia
	4 OVS – sociálne zariadenia

Prevod majetku z dôvodu hodného osobitného zretele'

V rámci vzorky detailného preverenia bol vybraný prevod nehnuteľného majetku z dôvodu hodného osobitného zretele'a v prípade predaja dvoch bytov realizovaných v roku 2020.

Zastupiteľstvo BSK schválilo dňa 16.12.2016 Uznesením č. 133/2016 zámer kúpy nehnuteľností (pozemkov a bytov) v okrese Pezinok do výlučného vlastníctva BSK za účelom realizácie projektu „Podpora deinštitucionalizácie sociálnych služieb v okrese Pezinok – DSS a ZPB MEREMA“ podľa akčného plánu BSK OSV_5, v súlade s Transformačným plánom schváleným Uznesením č. 68/2016 zo dňa 24.06.2016. Kúpna cena nehnuteľnosti bola dohodou zmluvných strán stanovená v súlade s Uznesením č. 133/2016 na sumu 1 500 eur/m², a teda výsledná kúpna cena bola vo výške 141 990,00 eur s DPH. Zmluva o prevode vlastníctva bytu č. 44 a nebytového priestoru a Zmluva o prevode vlastníctva bytu č. 66 a nebytového priestoru bola uzatvorená v 04.07.2017. Byty boli odovzdané 07.12.2017 vo vybavení „štandard“.

Dňa 10.10.2018 BSK vyradil byty č. 44 a č. 66 a príahlé parkovacie státie zo svojho majetku a zveril ich do správy dislokovanému pracovisku DSS a zariadenie podporovaného bývania MEREMA.

V 11/2019 boli uvedené byty vyňaté zo správy a zaradené do majetku BSK. V čase, keď boli byty zverené do správy DSS MEREMA neboli využívané na účel realizácie projektu, ktorý bol dôvodom ich obstarania.

Uznesením č. 215/2019 zastupiteľstvo BSK rozhodlo, že uvedené byty sa stali prebytočným nehnuteľným majetkom a zároveň sa schválil zámer predaja tohto majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa. Uznesením sa taktiež schválilo dočasné viazanie kapitálových výdavkov na zakúpenie alebo rekonštrukciu objektov v rámci deinštitucionalizácie zariadenia sociálnych služieb DSS a ZPB MEREMA v priebehu rozpočtového roka, krytých z predaja vyššie uvedeného nehnuteľného majetku. Uznesením bolo uložené riaditeľke Úradu BSK v prípade záujmu o kúpu bytov predložiť Zastupiteľstvu BSK na schválenie predaj bytov z dôvodu hodného osobitného zreteľa.

Byt č. 44 bol predaný v súlade s kúpnou zmluvou 2020/574/SM z 11.08.2020. Predaj nehnuteľnosti bol BSK schválený Uznesením č. 270/2020 z dôvodu hodného osobitného zreteľa za kúpnu cenu 152 000,00 eur. Byt č. 66 bol predaný v súlade s kúpnou zmluvou 2020/575/SM z 11.08.2020. Predaj nehnuteľnosti bol BSK schválený Uznesením č. 270/2020 z dôvodu hodného osobitného zreteľa za kúpnu cenu 154 000,00 eur vrátane parkovacieho miesta na nádvorí.

Náklady na byty: obstarávacia cena 141 990,00 eur s DPH (byt č. 44), 141 990,00 eur + 1,00 eur (byt č. 66 + pozemok na parkovacie státie), 3 353,46 eur (nájomné, el. energia, daň z nehnuteľnosti, pripojenie bytov, svietidlá). Výnosy z predaja bytov: 152 000,00 eur + 154 000,00 eur.

V súlade so Zásadami hospodárenia a nakladania s majetkom BSK čl. 15 ods. 2 pri prevodoch majetku BSK z dôvodu hodného osobitného zreteľa musí byť osobitný zreteľ vždy zdôvodnený. V predmetných Uzneseniach č. 269/2020 a č. 270/2020 bolo uvedené, že BSK schvaľuje predaj majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa, ktorým je optimálny proces predaja bytov a získania finančných prostriedkov za účelom deinštitucionalizácie a transformácie DSS a ZPB MEREMA. Kontrolná skupina konštatuje, že takto formulované zdôvodnenie je všeobecné a nekonkrétné, z ktorého nie je zrejmé, v čom spočíva optimálny proces predaja bytov. BSK zdôvodňuje dôvod hodný osobitného zreteľa pri predaji bytov nasledovne:

„Konkrétné dôvody hodné osobitného zreteľa zákon nedefinuje. V súlade s Metodickým usmernením pre VÚC pri nakladaní s majetkom vo vlastníctve VÚC podľa zákona o majetku VÚC zo dňa 28.06.2010 vypracované MF SR vyplýva, že keďže zákon o majetku VÚC nekonkretizuje prípady hodné osobitného zreteľa, jedinou podmienkou je rozhodnutie 3/5 väčšiny prítomných poslancov zastupiteľstva VÚC. Účelom tejto úpravy je umožniť VÚC reagovať na špecifické situácie pri prevode ich majetku, kedy sa nevyžaduje súťaž a trhové podmienky, dokonca by mohli byť kontraproduktívne. Ako prípady hodné osobitného zreteľa by mali byť posudzované najmä prípady, kedy by bolo neprimerane tvrdé postupovať podľa § 9a ods. 1 až 7 zákona č. 446/2001 Z. z., napríklad zo sociálnych, alebo verejnoprospešných dôvodov, alebo vy týmto postupom vznikli neprimerane vysoké náklady v porovnaní s hodnotou prevádzzaného majetku“.

Zastupiteľstvo BSK dňa 29.05.2020 uznesením č. 254/2020 schválilo kúpu nehnuteľností v k.ú. Modra (rodinný dom) v súvislosti s projektom „Podpora deinštitucionalizácie sociálnych služieb v okrese Pezinok — DSS a ZPB MEREMA. Výnos z predaja majetku bol v plnom rozsahu použitý na nákup nehnuteľnosti v rámci projektu Deinštitucionalizácie DSS MEREMA. BSK v súčasnosti neeviduje žiadny zostatok v rámci uvedenej operácie, finančné a rozpočtové procesy prebehli v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi ako aj príslušnými uzneseniami zastupiteľstva BSK.

Kontrolné zistenie č. 2: Kontrolovaný subjekt svojím konaním nezabezpečil, aby byty v období od ich zaradenia do svojho majetku (07.12.2017) do ich vyradenia (30.09.2020) boli využívané a slúžili účelu pre ktorý boli obstarané, čím neefektívne a nehospodárne využíval majetok. Uvedeným postupom nekonal v súlade s § 7 ods. 2 písm. a) zákona o majetku VÚC, podľa ktorého vyšší územný celok a správca sú povinní majetok vyššieho územného celku zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať, najmä sú povinní tento majetok udržiavať a užívať.

Zámena majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa

V rámci vzorky detailného preverenia bola vybraná zámena nehnuteľného majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa zrealizovanej v roku 2021 medzi BSK a Hlavným mestom. BSK a Hlavné mesto uzavreli zámmennú zmluvu v zmysle Občianskeho zákonného. Predmetom tejto zmluvy bola vzájomná zámena nehnuteľnosti a zámmenný prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnému majetku vo vlastníctve zmluvných strán a to záväzok Hlavného mesta previesť vlastnícke právo k predmetu zámeny na BSK a záväzok BSK previesť vlastnícke právo k predmetu zámeny na Hlavné mesto. Celková hodnota pozemkov vo vlastníctve Hlavného mesta, bližšie špecifikovaných v zmluve predstavuje sumu 7 466 763,81 eur.

BSK zamenilo pozemky a stavby za pozemky a stavby vo výlučnom vlastníctve Hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavu. Hodnota majetku VÚC bola 7 475 709,31 eur, číslo zmluvy 2021-585-SM, zo 16.06.2021. Zastupiteľstvo BSK 12.02.2021 ako prípad hodného osobitného zreteľa schválilo zámenu nehnuteľností, podľa ustanovenia § 9a ods. 8 písm. e) zákona o majetku VÚC, ktorým je majetkovoprávne usporiadanie nehnuteľností pod stavbami vo vlastníctve BSK.

Okresný úrad Bratislava, katastrálny odbor ako orgán príslušný podľa § 18 ods. 1 písm. a) zákona NR SR vydať 30.12.2021 rozhodnutie, ktorým povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam v katastrálnom území Rača, Petržalka, Ružinov, Staré Mesto, Dúbravka v prospech Bratislavského samosprávneho kraja. Kontrolou bolo preverené, že tým, že majetkovoprávne usporiadanie nehnuteľnosti pod stavbami vo vlastníctve BSK bolo zrealizované, použitie dôvodu hodného osobitného zreteľa bolo dôvodné.

Kúpno–predajné zmluvy, nájomné zmluvy, koncesné zmluvy, prípadne iné.

BSK neeviduje v rokoch 2020 – 2022 predaj dražbou ani priamym predajom. Za inú formu prevodu majetku VÚC sa považuje zámena majetku, pričom v roku 2021 bola jedna a v roku 2022 dve zámenné zmluvy.

Nájomné zmluvy, kde BSK boli v pozícii nájomcu a ktoré boli účinné v rokoch 2020 – 2022 boli uzavreté k 31.12.2022 celkom v 49 prípadoch.

Nájomné zmluvy, kde BSK bol v pozícii prenajímateľa, účinné v rokoch 2020 – 2022 boli uzavreté k 31.12.2022 celkom v 55 prípadoch.

Predmetom kontroly bola nájomná zmluva, ktorú uzatvoril v roku 2004 BSK a Nemocničná a.s. za účelom prenájmu nebytových priestorov, hnutelných vecí a pozemkov slúžiacich na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a na výkon činností súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti užívať na účely poskytovania zdravotnej starostlivosti v povolenom rozsahu. Doba nájmu bola dohodnutá na 9 rokov a 11 mesiacov. Dodatkom č. 2 sa zmluva uzatvorila na dobu určitú – do 31.12.2035. K zmluve sa celkom prijali 4 dodatky, ktoré upravovali okrem iného aj celkovú výšku nájomného. Suma celkového nájomného z roku 2004 bola 1 718 283,00 eur, aktuálne je celkové nájomné vo výške 1 983 836,10 eur.

Nemocničná, a.s. počas prevádzkovania nemocnice od roku 2004 do roku 2013 investovala do stavebných úprav celkovo 3 601 343 eur. V dokumente „Stratégia rozvoja zdravotnej starostlivosti v BSK na roky 2022 – 2026“, ktorý bol vyhotovený dodávateľsky z externého prostredia je uvedená informácia, že do prístrojov a ostatného majetku nájomca investoval 6 141 485 eur. BSK k uvedenému údaju uviedol, že nemá prehľad o štruktúre tohto majetku, nakoľko mu takáto povinnosť nevyplýva zo zmluvy a ani z iných právnych predpisov. Zmluvne bolo dojednané technické zhodnotenie predmetu nájmu vo výške 100 mil. SK, ktoré sa nájomca zaviazal investovať najneskôr do 31.12.2013. Kontrolou bolo preverené, že záväzok bol v súlade so zmluvou zrealizovaný.

Technické zhodnotenie v súlade s nájomnou zmluvou je nájomca povinný zaradiť do „svojho“ majetku a začať odpisovať v zmysle zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov. Hnuteľný majetok nakúpený spoločnosťou Nemocničná, a.s. je jej majetkom, ktorý samostatne vo svojom mene a na svoj účet eviduje a odpisuje. V zmysle nájomnej zmluvy má však BSK právo pri ukončení nájomnej zmluvy odkúpiť hnuteľný majetok za jeho zostatkovú hodnotu.

Dodatkom č. 2 zmluvy o nájme bol prenajímateľ oprávnený jednostranne upraviť ročné nájomné o mieru inflácie vyhlásenú Štatistickým úradom SR za predchádzajúci kalendárny rok. Prvýkrát sa inflácia zohľadní v nájomnom na rok 2007, podľa vyhlásenej výšky inflácie za rok 2006. Dodatok č. 2 podpísaný 16.11.2005, ktorý nadobudol účinnosť 01.01.2006, bol v bode upravujúcim termín prvého zohľadnenia inflácie dodatkom č. 3 vypustený. Dodatok č. 3 bol schválený 06.03.2019 a účinný v deň nasledujúci po jeho zverejnení.

Kontrolné zistenie č.3: Prenajímateľ v období účinnosti dodatku č. 2 nájomnej zmluvy (01.01.2006 až 07.03.2019) nezohľadnil nájomné o mieru inflácie, čím nepostupoval v súlade s bodom 4.1 nájomnej zmluvy, podľa ktorého sa inflácia prvýkrát zohľadní v nájomnom na rok 2007, podľa vyhlásenej výšky inflácie za rok 2006. Uvedeným postupom súčasne nekonal v súlade s § 7 ods. 2 písm. b) zákona o majetku VÚC.

Celkové nájomné v dodatku č. 3 vo výške 2 130 836,10 eur bolo dodatkom č. 4 zo dňa 29.03.2021 znížené o 147 000,00 eur na sumu 1 983 836,10 eur. Zniženie nájomného bolo zdôvodnené aktuálnym núdzovým stavom, ako aj vývojom a požiadavkami na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti v dôsledku COVID-19. Dôvodová správa k predmetnému uzneseniu Zastupiteľstva BSK, ktorým sa schválil dodatok č.4 k nájomnej zmluve neobsahovala zdôvodnenie výšky sumy, o ktorú sa znížilo celkové nájomné. Podľa Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom Bratislavského samosprávneho kraja Čl. 16 bod 4. je prenajímateľ povinný pri stanovení výšky nájmu zohľadniť primeraný zisk, výšku prevádzkových nákladov, daň vyrubenú na predmet nájmu správcom dane ako aj prípadné technické zhodnotenie predmetu nájmu. Prenajímateľ v rokoch 2004 až 2019 vynaložil na technické zhodnotenie NsP Malacky na úcte 021 sumu 4 374 418,57 eur, z toho v roku 2018 na zateplenie budovy nemocnice 740 768,17 eur.

Kontrolné zistenie č.4: Povinnosť zohľadnenia technického zhodnotenia predmetu nájmu do výšky nájomného vyplývajúca zo Zásad hospodárenia s majetkom BSK nebola dodržaná.

Tabuľka č. 6 – Prehľad nájomného za prenajatý majetok v porovnaní s jeho odpismi za roky 2020 – 2022 v eur

Názov položky	Rok	Nemocnica
Ročné nájomné (výnosy)	2020	86 400,00
	2021	23 400,00
	2022	2 400,00
Ročné odpisy (náklady)	2020	74 014,92
	2021	74 014,92
	2022	74 014,92
Rozdiel výnosov a nákladov	2020	+ 12 385,08
	2021	- 50 614,92
	2022	- 71 614,92

Zdroj: BSK

Podmienky dlhodobého nájmu schválené Uznesením zastupiteľstva BSK č. 81/2005 neboli dodržané, lebo v rokoch 2021 a 2022 výška nájomného klesla pod ekonomicke náklady vynakladané na predmet nájmu zo strany vlastníka (vid' tabuľka č.6) a zároveň nebolo každoročne upravované nájomné o mieru inflácie.

Uznesením zastupiteľstva BSK č. 81/2005 zo dňa 21. 09. 2005 bol schválený zámer dlhodobého nájmu na dobu 30 rokov pri dodržaní nasledovných podmienok:

- záväzok nájomcu na investície do predmetu nájmu vo výške minimálne 100 miliónov SKK, uskutočnených a zaradených do odpisovania najneskôr do konca 8 roku nájmu,
- výška nájomného nesmie klesnúť pod ekonomicke náklady vynakladané na predmet nájmu zo strany vlastníka /najmä odpisy, poistenie, daň z nehnuteľnosti),
- nájomné sa bude každoročne upravovať o mieru inflácie vyhlásenú Štatistickým úradom SR za predchádzajúci kalendárny rok.

Odpisy/nájomné: Za preverované obdobie 2020 – 2022 bolo ročné nájomné vyššie ako ročné odpisy v roku 2020 o sumu 12 385,08 eur, v roku 2021 bolo nájomné nižšie o 50 614,92 eur a v roku 2022 nižšie o 71 614,92 eur.

Časový harmonogram celkového nájomného 1 983 836,10 eur rozloženého do mesačných splátok:

od 01.07.2004 do 31.12.2005 (18 mesiacov) 1 659,70 eur, od 01.01.2006 do 31.12.2010 (60 mesiacov) 2 655,50 eur, od 01.01.2011 do 30.09.2011 (9 mesiacov) 6 008,10 eur, od 01.10.2011 do 30.04.2014 (31 mesiacov) 2 655,00 eur, od 01.05.2014 do 30.12.2018 (56 mesiacov) 6 008,10 eur, od 01.01.2019 do 31.03.2021 (27 mesiacov) 7 200,00 eur, 01.04.2021 do 31.12.2022 (21 mesiacov) 200,00 eur, od 01.01.2023 do 31.12.2035 (156 mesiacov) 7 200,00 eur.

Celková suma účtovného odpisu NsP za obdobie 07/2004 až 09/2023 predstavovala 1 023 346,12 eur.

Celková suma uhradeného nájomného za obdobie 01.07.2004 do 30.09.2023 predstavovala 925 436,10 eur.

Kontrolné zistenie č.5: Z porovnania pomeru celkových odpisov k celkovému nájomnému za obdobie 07/2004 až 09/2023 vyplýva, že ekonomicke náklady (reprezentované najmä odpismi) vynakladané na predmet nájmu zo strany vlastníka prekračujú uhradené nájomné o 97 910,02 eur, čím nie sú priebežne dodržané podmienky zámeru dlhodobého nájmu NsP Malacky vyplývajúceho z Uznesenia zastupiteľstva BSK č. 81/2005. Uvedená podmienka nebola dodržaná osobitne za roky 2021 a 2022.

Odporúčanie č.2: vykonať kontrolu plenia Zmluvy o nájme medzi BSK a Nemocničnou, a.s. s dôrazom na prehľady doterajších investícií do majetku nad rámec 100 mil. Sk a indexáciu nájomného.

Zmluva o poskytnutí dotácie medzi BSK a mestom Malacky

BSK (prispievateľ) uzavrel v roku 2021 s mestom Malacky (príjemca) Zmluvu o poskytnutí dotácie vo výške 122 000,00 eur, ktorej predmetom bola úhrada nákladov na projekt: „Skvalitnenie poskytovania zdravotnej starostlivosti v regióne Malacky a okolie, skvalitnenie diagnostiky, zvyšovanie bezpečnosti pacienta a zdravotníckeho personálu“. Zmluva o poskytnutí dotácie bola uzavretá podľa § 8 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlach územnej samosprávy, podľa ktorej VÚC môže poskytovať dotácie obciam na svojom území ako účasť na financovaní spoločných úloh v záujme rozvoja územia VÚC. Dotácia za rok 2021 bola ekonomicky klasifikovaná ako kapitálový transfer obci – 721 006.

Obdobná dotácia ako za rok 2021 bola poskytnutá aj v roku 2022 v rovnakej výške 122 000,00 eur, ktorá sa realizovala ako bežný transfer (EK 641 009 – bežný transfer obci), ktorý BSK následne zmenil rozpočtovým opatrením na kapitálový transfer (ekonomická klasifikácia 721 006 – kapitálový transfer obci). BSK predmetné dotácie uhradil z rezervného fondu.

V zmysle zmluvy bol príjemca oprávnený využiť dotáciu sám, alebo udeliť zo získaných prostriedkov účelovú dotáciu subjektu, ktorý poskytuje zdravotnú starostlivosť na jeho území a zrealizuje projekt (ďalej len „konečný príjemca“). Podľa zmluvy mestom realizácie výstupov projektu je NsP Malacky. V zmluve bolo dohodnuté, že zmluvné strany berú na vedomie, že na túto zmluvu sa nevzťahuje Všeobecne záväzné nariadenie BSK č. 5 o poskytovaní dotácií z rozpočtu BSK. Z podkladov predložených NKÚ SR (napr. vyúčtovanie dotácie) vyplýva, že príjemca nevyužil dotáciu sám ale ju udelil „konečnému príjemcovi“ dotácie, ktorým bola spoločnosť Nemocničná, a.s. ktorá má s BSK uzatvorenú dlhodobú nájomnú zmluvu na prenájom NsP Malacky. Z dotačných prostriedkov konečný prijímateľ dotácie obstaral zdravotnícke prístroje, ktoré si zaradil do svojho majetku. BSK v súlade s VZN č.5 o poskytovaní dotácií mal možnosť podporiť podnikateľský subjekt aj priamo, keďže Nemocničná, a.s. spĺňala kritéria oprávneného žiadateľa.

Podľa názoru NKÚ SR uvedený postup neboli jedinou formou ako zabezpečiť zvýšenie kvality zdravotnej starostlivosti. BSK mohol zvážiť aj možnosť obstaráť zdravotnícke prístroje do svojho majetku aj vo vlastnej rézii. BSK nastavením podmienok poskytnutia dotácie, stratil priamy dohľad nad hospodárnosťou vynaložených prostriedkov.

Kontrolné zistenie č.6: Z pohľadu adresnosti vynaložených verejných zdrojov bol zvolený model poskytnutia dotácie finančný transfer nájomcovi na účely obstarania zdravotníckych prístrojov, čo nebolo v súlade so zmluvou o nájme, podľa ktorej nájomca na svoje náklady obmieňa a modernizuje prístrojové vybavenie nemocnice.

Odporúčanie č.3: vykonáť kontrolu plnenia Zmluvy o poskytnutí dotácie medzi BSK a mestom Malacky ako aj kontrolu realizácie predmetu dotácie v spoločnosti Nemocničná, a.s..

Zmluvou o poskytnutí dotácie BSK **formálne poskytol finančné prostriedky** mestu Malacky, avšak z obsahu zmluvy vyplýnulo, že mestom realizácie výstupov projektu je Nemocnica Malacky, ktorú BSK vlastní. Kontrolou bolo zistené, že mesto Malacky v tomto finančnom transfere vystupovalo len ako sprostredkovateľ, **čo sa javí ako neštandardné a bez merateľnej pridanej hodnoty**. Kontrolná skupina NKÚ SR zistila, že **VÚC vedome neposkytol finančné prostriedky na rozvoj obce, ale na financovanie projektu súkromnej spoločnosti**, ktorá tieto finančné prostriedky použila na nákup nemocničných lôžok a prístrojov. Z pohľadu kontrolnej skupiny NKÚ SR by sa ako transparentnejší javil taký postup, ktorý by zvýšenie kvality poskytovania zdravotnej starostlivosti realizoval BSK vo vlastnej rézii, so zámerom zhodnotiť vlastný majetok v súlade so zákonom o VÚC.

Opatrenie prijaté VÚC na základe výsledkov kontroly v roku 2020

Na základe výsledkov kontroly NKÚ SR vykonanej v roku 2020 BSK prijal celkom 18 opatrení, z ktorých jedno opatrenie (č.14) sa týkalo zistenia absencie postupu pri zámene majetku z dôvodu osobitného zreteľa a postupu vyhodnocovania znakov o štátnej alebo minimálnej pomoci podľa zákona o štátnej pomoci v zásadách hospodárenia. Prijaté opatrenia boli predložené 15.07.2021, správa o plnení, resp. splnení prijatých opatrení bola predložená 13.08.2021.

BSK prijal k zisteniu (č.14) nasledovné opatrenie: „Povinná osoba bude pri každom prevode majetku vyhodnocovať znaky poskytnutia štátnej pomoci resp. poskytnutia dovolenej štátnej pomoci v súlade so zákonom č. 358/2015 Z. z. o Úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s ostatnými súvisiacimi všeobecne záväznými právnymi predpismi vzťahujúcimi sa na oblasť poskytovania štátnej pomoci. Povinná osoba bude pri každom prevode majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa zabezpečovať jeho odôvodnenie v súlade so zákonom o majetku VÚC. BSK vyhodnotilo plnenie opatrenia tak, že povinná osoba pri každom prevode majetku vyhodnocuje znaky poskytnutia štátnej pomoci v súlade so zákonom č. 358/2015 Z. z. o Úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.“

Povinná osoba pri každom prevode majetku z dôvodu hodného osobitného zreteľa zabezpečuje jeho odôvodnenie v súlade so zákonom o majetku VÚC.

K problematike vykazovania zmarených investícií BSK prijal opatrenie (č.10), na základe ktorého povinná osoba bude v prípade investícií označených ako zmarené postupovať v súlade so zásadami hospodárenia s majetkom BSK ako aj s § 8 ods. 1 a 2 zákona o účtovníctve, tzn. uvedený majetok po jeho vyhlásení za prebytočný vyradiť v súlade s odporúčaním NKÚ SR. V správe o plnení opatrení BSK uviedla, že povinná osoba postupuje v súlade s navrhnutým opatrením a majetok po jeho vyhlásení za prebytočný vyradí z majetku.

Kontrolná skupina NKÚ SR, ktorá vykonala predmetnú kontrolu vypracovala monitoring opatrení, ktorého výsledkom bolo konštatovanie, že všetkých 18 opatrení bolo splnených, resp. sa plnia.

Kontrolná skupina NKÚ SR v rámci výkonu KA – kontrola majetku VÚC fyzicky preverila, že BSK plní predmetné opatrenia.

2.3 Ochrana majetku

Jedným z nástrojov na ochranu majetku je aj zmluvná povinnosť nájomcov technicky zhodnocovať prenajatý majetok. BSK eviduje záväzky, vyplývajúce z nájomných zmlúv s povinnosťou investície na podsúvahových účtoch, pričom takúto investíciu (technické zhodnotenie) si zaraďuje do majetku nájomca a rovnako ju odpisuje. Štandardne by nájomca mal takúto investíciu odpísť do doby ukončenia nájmu. V opačnom prípade nájomná zmluva stanovuje podmienky, za ktorých by zostatkovú cenu investície previedol na BSK pri predčasnom ukončení nájmu.

Nájomca, pokiaľ vyvíja vlastnú investičnú činnosť, túto BSK neeviduje, nájomca ak technicky zhodnocuje (KV) majetok, má požiadať BSK o súhlas so zámerom investovať vlastné prostriedky, a to v súlade s podmienkami, stanovenými v nájomnej zmluve, taktiež zaslať na odsúhlásenie výkaz/výmer s prehľadom činností, ktoré plánuje vykonať a v akej výške finančných prostriedkov.

Indexácia nájomného je zmluvne pokrytá v prípade NsP Malacky (prenajímateľ je oprávnený si ju uplatniť) a štyroch polikliník (v praxi sa realizuje), v prípade jednej polikliniky nie. V prípade NsP Malacky indexácia nájomného od začiatku platnosti zmluvy (rok 2004) doteraz nebola aplikovaná (vid' bod 3.2).

3. Starostlivosť o majetok kraja – školstvo

3.1 Školstvo

Hlavnou úlohou BSK v oblasti vzdelávania je pripravovať kvalifikovaných stredoškolsky vzdelaných odborníkov pre potreby praxe, remeslá a pre vysokoškolské štúdium doma i v zahraničí. Pre uplatnenie sa na trhu práce a začlenenia sa do spoločnosti dáva regionálne školstvo základ pre fungovanie priemyslu, poľnohospodárstva, rozvoj remesiel a duševný rozvoj nielen mladých ľudí, ale ľudí všetkých vekových kategórií prostredníctvom podpory celoživotného vzdelávania. Vzhľadom na rastúce kvalifikačné nároky na trhu práce je stredoškolské vzdelanie základným predpokladom úspešného uplatnenia sa na trhu práce.

BSK v rámci zriaďovateľskej pôsobnosti výchovu a vzdelávanie detí na úrovni stredoškolského vzdelania v súčasnosti zabezpečuje prostredníctvom **54 škôl (12 gymnázií, 26 stredné odborné školy, 6 stredné priemyselné školy, 4 umelecké školy, 6 spojených škôl)** a **2 jazykové školy** a **1 školský internát**, čo spolu predstavuje **57 škôl a internát**.

Z celkovo 57 škôl (vrátane školského internátu) je 43 rozpočtových organizácií a 14 príspevkových organizácií. V rokoch 2020–2022 boli do siete škôl a školských zariadení zaradené dve nové spojené školy:

1. Spojená škola, Ostredkova 10 Bratislava, vznikla k 01.09.2020 spojením Základnej školy Ostredkova 10, Strednej športovej školy Ostredkova 10 a so súčasťou Školská jedáleň.
2. Spojená škola, Pankúchova 6, Bratislava, vznikla k 01.09.2020 spojením Základnej školy Pankúchova 6, Gymnázia Pankúchova 6 a súčasti Školský klub detí a Školská jedáleň.

Tabuľka č. 7 – Prehľad hodnoty majetku stredných škôl k 31.12.2013 (budovy a pozemky) v eur

Stredné školy	Budovy 021+029	Pozemky
RO	37 219 468,84	24 281 823,33
PO	63 114 917,80	18 008 678,89
spolu	100 334 386,64	42 290 502,22

Zdroj: BSK

Tabuľka č. 8 – Prehľad hodnoty majetku stredných škôl k 31.12.2022 (budovy a pozemky) v eur

Stredné školy	Budovy 021+029	Pozemky
RO	87 664 259,58	28 189 733,41
PO	33 503 846,68	11 552 895,20
spolu	121 168 106,26	39 742 628,61

Zdroj: BSK

Majetok BSK k 31.12.2022 zhmotnený v budovách stredných škôl za obdobie rokov 2013 až 2022 vzrástol z hodnoty 100 334 tis. eur na sumu 121 168 tis. eur, čiže o 20 834 tis. eur. Hodnota pozemkov poklesla za sledované obdobie zo sumy 42 291 tis. eur na čiastku 39 743 tis. eur. tzn. o 2 548 tis. eur.

BSK v záujme dosiahnutia maximálnej hospodárnosti prevádzky objektov vykonal **čiastočnú pasportizáciu budov stredných škôl**, ktorá zahŕňa základné technické a ekonomicke údaje o objektoch. Z 54 stredných škôl bola vykonaná pasportizácia na vybraných objektoch 8 stredných škôl v roku 2019 a 2020 vzhľadom na celkový stav budov a potrebu ich opravy (posledná pasportizácia bola v roku 2003). BSK vykonalo pasportizáciu budov stredných škôl cielene podľa potrieb rekonštrukcie a opravy budovy. Podľa vyjadrenia BSK sa od požiadavky plošnej pasportizácie upustilo vzhľadom na jej vysoké finančné náklady. Čiastočná pasportizácia (adresná) sa vykoná len, ak sa predpokladá investícia v najbližšom období, ako vyhodnotenie opodstatnenia investíciu realizovať, teda adresne a hospodárne z pohľadu efektívneho využívania finančných zdrojov BSK. Celková suma za výkon činnosti „zabezpečenie pasportizácie vybraných objektov v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK pre Bratislavský samosprávny kraj“ dosiahla 79 804,24 eur s DPH.

Investičným plánovaním v oblasti stredného školstva sa zaoberal akčný plán (projekty OŠMaŠ), resp. Investičný plán (Podprogram 3.3 – Majetok, investície, údržba).

BSK nemal okrem Regionálnej stratégie prijatý iný koncepčný dokument, ktorý sa venoval starostlivosti o budovy stredných škôl.

Potreby investícií do stredných škôl sa podľa vyjadrenia BSK krovali na základe požiadaviek od stredných škôl, poslancov, ktorí školy zastupovali v školských radách a pod., na rôzne opravy, údržby a investičné akcie prostredníctvom Investičného plánu, ktorý je súčasťou rozpočtu BSK. BSK v IP v časti „Vzdelávanie“ mal na roky 2020 až 2022 plánované projekty týkajúce sa starostlivosti o budovy stredných škôl.

Na základe týchto požiadaviek, ich naliehavosti a urgentnosti a v závislosti od finančných možností BSK OĽaVO v spolupráci s gesčným odborom (odbor školstva) operatívne rozhodoval o zaradení požiadavky do Investičného plánu (v prípade investičných požiadaviek) alebo medzi plánované položky bežných opráv a údržby. Investičný plán ako súčasť rozpočtu BSK mal charakter plánu na tri roky.

Prioritou BSK v oblasti investícií do majetku škôl a školských zariadení bolo celkové zlepšenie energetickej hospodárnosti budov ako zateplenie obvodových plášťov, výmena okien, na vyregulovanie systému ÚK, rekonštrukcie kotolne a pod.

BSK za posledné obdobie rokov 2020 – 2023 investoval do rekonštrukcie škôl, COVP, zlepšenia technického stavu budov škôl za účelom modernizácie vyučovania, rekonštrukcie, a modernizácie telocviční a vonkajšieho športového areálu. Výsledkom projektov financovaných z Integrovaného regionálneho operačného programu bola modernizácia priestorov a technických podmienok na odborné vzdelávanie študentov pre COVP 5 stredných škôl.

Odporučanie č.4: priať vo formalizovanej podobe kritériá, ktorými by sa zadefinovalo pridelenie finančných prostriedkov určených pre oblasť starostlivosti o budovy stredných škôl.

Analýza čerpania KV a výdavkov na opravy a údržbu majetku (budovy stredných škôl)

Tabuľka č. 9 – Prehľad čerpaných KV z Investičného plánu za oblasť stredné školstvo podprogram 3.3 – Majetok – investície, údržba za roky 2020 – 2022 v eur

KV	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Pomer 2022/2020
Investičný plán	4 653 926,22	6 819 841,98	7 261 786,26	156,04 %
Čerpanie	2 284 154,77	3 865 023,79	5 041 233,61	220,71 %
Podiel vyčerpaných FP k plánovaným FP	49,08 %	56,67 %	69,42 %	x

Zdroj: BSK

V roku 2020 – 2022 BSK investoval na oblasť stredné školstvo (Podprogram 3.3 – Majetok – investície, údržba) kapitálové výdavky v celkovej výške 11 190 412,17 eur, čo predstavovalo 59,73 % plnenie z Investičného plánu vo výške 18 735 554,46 eur.

BSK vo vyjadrení uviedlo, že plánované investície Investičného plánu BSK dodržiava, ale v rámci realizácie zasahujú do neho určité skutočnosti, ktoré majú dopad na rozpočet daných akcií, napríklad verejné obstarávanie,

predpokladané hodnoty zákaziek, uzatvorenie zmlúv a prípadné dodatky, naviac práce, šetrenie, keď bola PHZ vyššia, ale napr. aj počasie pokiaľ ide o exteriérové práce.

Plánované prostriedky rozpočtu podprogramu 3.3 – Majetok – investície, údržba boli v porovnaní so skutočne vyčerpanými prostriedkami vyššie aj vzhľadom na hospodársky a socio-ekonomický dopad (pandémia COVID-19).

Percentuálny podiel čerpaných kapitálových výdavkov na investičné projekty na stredné školstvo oproti plánovaným prostriedkom predstavoval v roku 2020 49,08 %, v roku 2021 bol 56,67 % a v roku 2022 bol 69,42 % a mal v rokoch 2020 – 2022 stúpajúci charakter.

Za roky 2020 – 2022 podiel vyčerpaných KV investovaných do stredného školstva bol najvyšší v roku 2022 kedy oproti roku 2020 stúpol na 220,71 % (2,2 násobok).

BSK za rok 2020 KV Investičného plánu podprogram 3.3 – Majetok– investície, na oblasť vzdelávanie čerpal zo zdrojov vlastné príjmy v sume 183 766,57 eur, z úveru 1 808 928,79 eur a z rezervného fondu 296 588,73 eur.

BSK vyčerpal za rok 2021 KV z v rámci podprogramu 3.3 – Majetok– investície na oblasť vzdelávanie v sume 3 865 023,79 eur zo zdroja finančné aktiva.

BSK za rok 2022 KV Investičného plánu podprogram 3.3 – Majetok– investície, čerpal zo zdrojov finančné aktíva v sume 2 057 936,31 eur, z úveru 1 939 396,52 eur, dar 200 000,00 eur z rezervného fondu 843 900,78 eur.

Kontrolná skupina NKÚ SR preverila čerpanie prostriedkov voči plánovaným prostriedkom a zistila, že zmeny Investičného plánu, ktorý je súčasťou rozpočtu BSK boli vykonané prostredníctvom rozpočtových úprav presunom v rámci položky v podprogramu 3.3 Majetok – investície, údržba bez úpravy príjmov a výdavkov v rozpočte. Aktualizácia IP (Zmena rozpočtu, Monitoring rozpočtu k 30.06. roka) boli schválené Zastupiteľstvom BSK.

Bežné výdavky na opravy a údržbu majetku (budovy stredných škôl):

BSK disponuje v rámci stredných škôl aj **Plánom bežných opráv a údržby**, ktorý však nie je schvaľovaný ako materiál Zastupiteľstvom BSK (na začiatku roka je v rozpočte vyčlenený objem finančných prostriedkov na BV, ktorý sa priebežne čerpá podľa požiadaviek organizácií BSK, taktiež v nadväznosti na havárie a mimoriadne nepredvídané udalosti).

Tabuľka č.10 – Prehľad BV za oblasť stredné školstvo za roky 2020 – 2022 v eur

Čerpanie BV	rok 2020	rok 2021	rok 2022	Spolu	Pomer 2022/2020
Stredné školstvo	1 609 628,65	3 632 883,91	2 814 276,98	8 056 789,54	174,84 %

Zdroj: BSK

Bežné výdavky vyčerpané v rokoch 2020 – 2022 v rámci Investičného plánu (Podprogram 3.3 – Majetok – investície, údržba) na opravy a údržbu za oblasť stredného školstva boli v celkovej sume 8 056 789,54 eur.

Za roky 2020 – 2022 podiel vyčerpaných BV investovaných do stredného školstva predstavoval v roku 2022 nárast na 174,84 % (1,7 násobok).

Tabuľka č. 11 – Celkové KV a BV čerpané v rokoch 2020 – 2022 pre stredné školy

Kategória/rok	rok 2020	rok 2021	rok 2022	Index 2022/2020
EK 700	3 955 601,50	8 545 391,22	8 189 058,70	207,02%
EK 600*	1 609 628,65	3 632 883,91	2 814 276,98	174,84%

*BV sú za podprogram 3.3 Majetok– investície, údržba

Zdroj : BSK

V roku 2020 – 2022 BSK investoval za stredné školstvo kapitálové výdavky (EK 700) v celkovej výške 20 690 051,42 eur, čo predstavovalo 17,08 % z celkovej hodnoty budov stredných škôl (121 168 106 eur) k 31.12.2022.

Tabuľka č. 12 – Vývoj investícií, výdavkov na opravy a údržbu budov stredných škôl v rokoch 2020 – 2022

Kategória/rok	rok 2020	rok 2021	rok 2022	Index 2022/2020
EK 700	3 955 601,50	8 545 391,22	8 189 058,70	207,02 %
EK 712	0,00	0,00	0,00	x
EK 716	124 684,33	123 984,86	201 940,79	179,45 %
EK 713 002	45 799,20	28 977,48	49 591,20	108,28 %
EK 713 004	395 427,13	520 955,16	722 946,99	182,83 %
EK 714 001	0,00	83 734,98	0,00	x
EK 714 002	0,00	0,00	55 198,80	x
EK 714 004	1 882,80	4 699,00	4 999,00	265,51%
EK 717 001	0,00	10 000,00	34 876,47	x
EK 717 002	3 387 808,04	7 773 039,74	7 119 505,45	210,15 %
EK 635 006	1 609 628,65	3 632 883,91	2 814 276,98	174,84 %

Zdroj : BSK

Súlad realizovaných výdavkov s plánom

Súlad realizovaných výdavkov s plánom bol preverený na vzorke 6 investícií realizovaných v rokoch 2020 – 2022 v rámci stredných škôl na projektoch, ktoré mali čerpané celkovo najvyššie prostriedky (EK 717). Kontrolná skupina NKÚ SR zistila, že všetky projekty boli ukončené v súlade s investičným plánom (5 projektov bol ukončených v tom roku kedy bola realizácia začatá: Spojená škola, Malinovo – prestavba internátnych izieb na školské triedy, SOŠ, Svätoplukova 2, Bratislava – stavebné práce / rekonštrukcia rozvodov vody a kanalizácie v budove školy, Spojená škola, Pankúchova 6, Bratislava – stavebné práce / úprava priestorov, SOŠ pedagogická, Bullova 2, Bratislava – zateplenie obvodového plášťa budovy s cieľom zníženia energetickej náročnosti, Spojená škola, SNP 30, Ivanka pri Dunaji – rekonštrukcia interiéru budovy). Jedna investičná akcia SPŠ strojnícka, Fajnorovo nábrežie, Bratislava sa realizovala počas rokov 2020 a 2021, na stavebné práce na Národnej kultúrnej pamiatke – modernizácia okien v zmysle požiadaviek Krajského pamiatkového úradu Bratislava boli čerpané prostriedky v celkovej výške 1 100 981,00 eur s DPH. Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Ďalej kontrolná skupina z IP na roky 2020 až 2022 na vzorke 10 investičných akcií, ktoré sa nerealizovali v plánovanom období a neboli čerpané finančné prostriedky zistila, že dôvodom bol najmä nedostatok finančných prostriedkov, rozšírenie rozsahu prác a posunutie realizácie do nasledujúceho obdobia, objektívne príčiny technického stavu budovy (napr. zistenia porušenia statiky nosného systému a nedostatočný stav elektroinštalačie v budove), zmena zdroja financovania akcie (fondy), pričom realizácia sa začne až po pridelení finančných prostriedkov, presunutie akcie na rok 2024, prehodnotenie predĺženia prevádzky kotelne.

Zároveň v IP podprograme 3.3 Majetok – investície, údržba bola vedená položka „Organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK – rekonštrukcie, modernizácie, naviac práce“ (v celkovej sume 1,5 mil. eur v roku 2021 a 3,8 mil. eur v roku 2022). BSK uviedol, že suma je vedená ako finančná rezerva financovania naviac prác, pre potreby financovania neoprávnených výdavkov z fondových akcií. Finančná rezerva sa používa na finančné krytie nových akcií – prírastkov, ktoré sú schvaľované zastupiteľstvom BSK pri aktualizáciach investičného plánu. V roku 2021 napríklad sa tieto prostriedky čerpali na Gymnázium, Vazovova / havarijný stav telocviční – dofinancovanie dotácie z MŠVVaŠ SR a na stavebné práce – oprava šatní a osvetlenia; Gymnázium, Tomášikova – projektová dokumentácia. V roku 2022 sa finančná rezerva použila na modernizáciu okien SPŠE, Zochova; Spojená škola, Ostredkova na stavebné práce revitalizácie vonkajších ihrísk a nákup úžitkového motorového vozidla; SOŠ, Farského – COVP na stavebné práce.

BSK konkretizoval aspekty investičnej politiky, ktoré značne ovplyvnili celkový vývoj a plnenie investičného plánu, ktorými boli najmä:

- opatrenia v súvislosti s ochorením COVID-19 (práca z domu pracovníkov BSK a organizácií BSK),
- dlhšia príprava projektov a podkladov pre súťaže VO a predĺženie procesu VO,

- dlhšia príprava úradov, ktoré vydávali rozhodnutia k projektom,
- stavebné firmy pracovali s výraznými obmedzujúcimi opatreniami, ktoré mali za následok prerušovanie prác realizácie stavieb s dôsledkom predĺžovania termínov ukončenia diela
- kríza v oblasti stavebných materiálov (chýbajúce položky materiálov alebo sa dodávky materiálov sa časovo predĺžovali, čo malo za následok spomalenie procesu výstavby).

Realizované investície, ktoré boli predmetom kontroly na vzorke 6 prípadov realizovaných v rokoch 2020 – 2022 smerujúcich do oblasti stredného školstva boli vykonané v súlade s IP.

3.2 Zdravotníctvo

Stručná história od prechodu (od r. 2002) kompetencií zdravotníckych zariadení zo strany štátu na VÚC po súčasnosť

Zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov došlo k prechodu niektorých kompetencií štátnych orgánov (ministerstiev a okresných úradov) na obce a samosprávne kraje. Ustanovenie § 3 písm. m) tohto zákona vymedzilo prechod pôsobnosti na samosprávne kraje na úseku zdravotníctva okrem iného aj na:

- zriaďovanie polikliník a nemocník s poliklinikou II. typu,
- vedenie registra zdravotníckych zariadení,
- zriaďovanie, zakladanie a spravovanie stredných zdravotníckych škôl.

Metodickými pokynmi MZ SR o prechode pôsobností v oblasti štátnej správy na úseku zdravotnej starostlivosti a humánnej farmácie na obce a na samosprávne kraje (Vestník vlády SR čiastka 8 vydaná 30.11.2001) bol v prílohe uvedený prehľad o prechode pôsobnosti voči existujúcim zdravotníckym zariadeniam.

V Bratislavskom kraji bolo sedem polikliník – samostatné právne subjekty, z ktorých jedna Poliklinika Petržalka prešla od 01.01.2003 do pôsobnosti BSK (BSK nedisponuje delimitačným protokolom). Zvyšné polikliniky prešli do II. etapy privatizácie v roku 2002.

V zmysle § 5 ods. 2 zákona o majetku VÚC boli delimitačnými protokolmi o odovzdaní a prevzatí nehnuteľného majetku delimitované polikliniky:

Poliklinika Senec bola delimitovaná od MZ SR na BSK dňa 14.04.2003 a predaná Mestu Senec na základe kúpnej zmluvy dňa 15.06.2009.

Poliklinika Pezinok bola delimitovaná na BSK 11.04.2003. Dňa 24.10.2005 bola podpísaná zámenná zmluva medzi BSK a mestom Pezinok, kde bola budova Polikliniky Pezinok zamenená za nehnuteľný majetok vo vlastníctve Mesta Pezinok (stavby a pozemky na sociálne účely).

Poliklinika Karlova Ves bola delimitovaná na BSK 17.03.2003 vrátane:

- Denného rehabilitačného sanatória pre deti, Donnerova 1, Bratislava.
- Sanatória pre deti s ochorením dýchacích ciest, Kudláková 7, Bratislava. Predaj v 10/2015
- Sanatória pre deti s chybami zraku, Bošániho 2, Bratislava. BSK prenajal sanatórium na základe zmluvy o nájme dňa 15.07.2009 na 30 rokov.
- Sanatória MUDr. Márie Sýkorovej pre deti s rizikovým vývinom, Fedákova 5, Bratislava. BSK prenajal sanatórium na základe zmluvy o nájme dňa 15.07.2009 na 20 rokov.

NsP I. typu bola v Bratislavskom kraji jedna, ktorú zriadilo ministerstvo zdravotníctva a to NsP Modra, ktorá prešla do III. etapy privatizácie v roku 2002. Taktiež aj dve NsP II. typu Gynekologicko-pôrodnícka nemocnica Bratislava a NsP Malacky prešli do privatizácie v roku 2002.

Dalšie zdravotnícke zariadenia nachádzajúce sa v BK neprešli do pôsobnosti VÚC, ale zostali aj po prechode kompetencií MZ SR.

NsP Modra bola pretransformovaná na neziskovú organizáciu podľa uznesenia vlády č. 364 z 10.04.2002. NsP II. typu boli dve v Bratislavskom kraji a to Gynekologicko-pôrodnícka nemocnica Bratislava a NsP Malacky. Gynekologicko-pôrodnícka nemocnica prešla transformáciou na neziskovú organizáciu podľa uznesenia vlády č. 364 z 10.04.2002.

NsP Malacky prešla po prechode kompetencií od 01.01.2003 na BSK.

Po prechode kompetencii od 01.07.2002 prešli z MZ SR na BSK tri stredné zdravotnícke školy. Stredná zdravotnícka škola Záhradnícka a Stredná zdravotnícka škola Strečnianska zostali aj naďalej na BSK. Stredná zdravotnícka škola Petra Fouriera bola k 31.07.2009 vyradená MZ SR zo siete stredných zdravotníckych škôl.

Na základe súhrnného protokolu o zverení majetku do správy dňa 22.03.2022 spisaného podľa ustanovenia § 6 zákona o majetku VÚC a Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom BSK zveril BSK do správ covi Poliklinika Karlova Ves stacionár Donnerova 1, Bratislava.

Na základe dodatku č. 1/2022 k súhrnnému protokolu o zverení majetku do správy dňa 25.03.2022 spisaného podľa ustanovenia § 6 zákona o majetku VÚC a Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom BSK zveril BSK do správ covi Poliklinika Karlova Ves budovu súp. č. 1656, situovaná na parc. č. 7404, Trakt B – Zdravotné stredisko Rovniankova 1 (celková výmera 500 m²).

Na BSK prešla v zmysle ustanovenia § 3 ods. písm. m) bod 3.5 zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v znení neskorších predpisov a vo väzbe na ustanovenie § 24, ods. 3 zákona č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v platnom znení samosprávna pôsobnosť voči NsP Malacky.

BSK sa stal v súlade s ustanovením § 3, ods. 1 písm. a) zákona majetku VÚC dňom 01.01.2003 vlastníkom nehnuteľného majetku štátu v správe NsP Malacky, ktorý bol podľa uzavoreného delimitačného protokolu Katastrálnym úradom v Bratislave, Správa katastra Malacky zapísaný do jeho vlastníctva na list vlastníctva č. 201 k.ú. Malacky. BSK sa stal podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. a) zákona o majetku VÚC vlastníkom majetkového práva k nehnuteľnému majetku, ktorý je predmetom zápisu vlastníckeho práva.

Prechod a spôsob zabezpečenia zdravotníckej starostlivosti v zariadeniach VÚC – nemocnice a polikliniky (nájomný vzťah, RO, PO, n. o., obchodné spoločnosti a pod.).

V oblasti zdravotníctva má **BSK v zriaďovateľskej pôsobnosti iba jedno zariadenie**, a to Polikliniku Karlova Ves. Tá je PO Bratislavského kraja a poskytuje vo vlastných ordináciách zdravotnú starostlivosť v odboroch: rádiológia, mamografia, sonografia, kardiológia, pneumoftizeológia a detská rehabilitácia a detská psychiatria, všeobecné lekárstvo pre dospelých, deti a dorast, gynekológia a psychiatria a tiež prenajíma priestory iným zdravotníckym subjektom – právnickým, fyzickým osobám poskytovateľom za účelom poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Zdravotnú starostlivosť v ostatných ambulanciach poskytujú samostatní poskytovatelia zdravotnej starostlivosti na základe povolenia na prevádzku zdravotníckeho zariadenia udeleného BSK. Celkom je v tomto zdravotníckom zariadení 60 zdravotníckych subjektov a spolu prevádzkujú cca 90 zariadení.

Poliklinika hospodári samostatne so zvereným majetkom BSK a s majetkom zvereným do užívania organizácie. Financovanie je zabezpečované primárne príjmami od zdravotných poisťovní, príjmami za poskytnutú zdravotnú starostlivosť a zo zmluvných vzťahov s právnickými a fyzickými osobami alebo za prenájom priestorov.

Zdravotnícke zariadenia v prenajatých priestoroch vo vlastníctve BSK

Bratislavský kraj je vlastníkom Nemocnice Malacky, ktorú však neprevádzkuje. Poskytuje zdravotnú starostlivosť v moderných priestoroch. Patrí medzi nemocnice s menším počtom oddelení, ale s vysokým počtom špecializovaných ambulancií. Pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti umožňuje pacientom využívať najnovšie trendy v oblasti diagnostiky, ambulantnej, jednodňovej a ústavnej zdravotnej starostlivosti.

Predmetom nájomnej zmluvy, uzavretej v roku 2004 medzi spoločnosťou Nemocničná a.s. a BSK (18.06.2004), bolo výlučne iba poskytnutie nájmu, v žiadnom prípade nedošlo k prevodu vlastníckeho práva. Nemocnica Malacky je iba v prenájme. BSK bol a aj ostáva vlastníkom priestorov nemocnice.

V roku 2004 bola Nemocničná a.s. podľa vyjadrenia BSK jediným záujemcom, ktorý bol ochotný prevziať nemocnicu v chátrajúcom stave, resp. v stave pred zatvorením. Strata, ktorú nemocnica tvorila pod správou BSK, bola pred rokom 2004 v intervale 670 000,00 až 840 000,00 eur ročne a ohrozovala existenciu nemocnice. Záväzky NsP v Malackách dosahovali ku koncu roka 2002 výšku 2 680 000,00 eur, do konca februára 2003 narástli o ďalších 110 000,00 eur.

Z vyjadrenia kontrolovaného subjektu vyplýva, že v tom čase: „Priestory nespĺňali hygienické štandardy, steny boli plesnivé. Postupne sa zatvárali celé oddelenia (ešte predtým, ako nemocnicu začala prevádzkovať Nemocničná a.s.): krčné, kožné, detské, neurologické a následne pôrodnica. Nemocnica nemala takmer žiadne materiálno-technické vybavenie v ambulanciach a na oddeleniach – na rádiologickom oddelení bol jeden starý RTG prístroj. Problémom bol aj nízky počet ošetrených pacientov – nedostatočné výkony na zdravotné poisťovne, a tým aj nedostatočné zabezpečenie

svojej hlavnej činnosti, poskytovania zdravotnej starostlivosti pre nedostatok finančných prostriedkov. Zmluvný príjem zo zdravotníckych poistovník predstavoval do roku 2004 sumu 256 000 eur/mesiac.

Nemocničná a.s. počas prevádzkovania nemocnice od roku 2004 do roku 2013 investovala do stavebných úprav celkovo 3 601 343,00 eur a do prístrojov a ostatného majetku 6 141 485,00 eur.

Nemocnica je po investíciach schopná ošetriť podstatne väčší počet pacientov, ktorí nemusia dochádzať za zdravotnou starostlivosťou do iných miest. Počet ambulantne ošetrených, ako aj odliečených pacientov v rámci jednodňovej zdravotnej starostlivosti sa oproti roku 2004 strojnásobil.

Nemocničná, a.s. uzavrela s BSK „Dohodu o spolupráci pri rekonštrukcii nemocnice“, v ktorej sa BSK zaviazal investovať do svojho majetku 2,2 mil. eur a Nemocničná, a.s. do prístrojového vybavenia 2,3 mil. eur. Investícia súvisela s vyhláškou MZ SR č. 553/2007 Z. z., ktorá hovorí o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení, a s výnosom MZ SR č. 09812/2008-OL z 10.09.2008 o minimálnych požiadavkách na personálne zabezpečenie a materiálno-technické vybavenie jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení.

BSK je ako vlastník predmetu nájmu zo zákona povinný udržiavať, zveľaďovať a zhodnocovať svoj majetok, hospodáriť s ním v prospech rozvoja VÚC, v prospech svojich obyvateľov a zachovávať účel majetku, ktorý slúži na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti. Nevykonanie týchto investícii = rekonštrukcií by malo za následok, že by sa časť predmetu nájmu dostala do stavu, ktorý právne predpisy vylučujú z užívania na dohodnutý účel. Prostriedky neboli platené spoločnosti Nemocničná, a.s., ale išlo o naplnenie zákonnej povinnosti BSK udržať predmet nájmu, ktorý je v jeho vlastníctve, v stave spôsobilom na dohodnutý účel, t. j. na poskytovanie zdravotnej starostlivosti. Priestory, ktoré boli takto zrekonštruované, zostávajú vo vlastníctve BSK, preto nemožno hovoriť o tom, že boli zaplatené spoločnosti Nemocničná, a.s. V roku 2013 bola zriadená komisia na posúdenie financovania Lekárska služba prvej pomoci a Ústavná pohotovostná služba v NsP Malacky, pretože BSK dopláca za niektoré výkony. Ide tak o priamu podporu zdravotnej starostlivosti zo strany BSK v okrese Malacky.“

Plán obnovy, údržby a opráv, resp. iný koncepčný dokument, týkajúci sa starostlivosti o budovy nemocnice a polikliník a kritéria výberu.

BSK rieši starostlivosť a investovanie do opráv a údržby budov v rámci Investičného a Akčného plánu. Plán obnov, údržby a opráv BSK nemal.

Finančné krytie polikliník a NsP Malacky v rámci návrhu rozpočtu na príslušný rok bolo v Programovom rozpočte z Programu 3: Interné služby; podprogram 3.3: Majetok – investície, údržba; prvk 3.3.2: Majetok – Investície a údržba / Investície – v tejto časti má finančné krytie Investičný plán v oblasti majetku (budovy).

Po ukončení rozpočtového roka sú všetky kapitálové výdavky odpočítované položkovito v Záverečnom účte za príslušný rok, čo predstavuje finančné a vecné vyhodnotenie Investičného plánu na príslušný rok. Tento odpočet je členený podľa programového rozpočtu. Budovy polikliník a NsP Malacky boli evidované pod Úradom BSK a s nimi súvisiace kapitálové výdavky sa nachádzali v odpočte pri Kapitole Podprogram 3.3. BSK investoval finančné prostriedky do Polikliníky Karlova Ves, ktorá je jej PO. Do budov, ktoré boli v nájme, investovali v zmysle uzavorených nájomných zmlúv nájomcovia. BSK riešil starostlivosť a investovanie do opráv a údržby budov v rámci IP a AP. Pri prenajatom majetku NsP Malacky prenajímateľ investoval finančné prostriedky do prenajatého majetku.

Vývoj investícií, výdavkov na opravy a údržbu budovy nemocnice a polikliník v rokoch 2020 – 2022

Tabuľka č. 13 – Čerpanie výdavkov na obnovu, opravy a údržbu budovy Poliklinika Karlova Ves v eur

Kategória	rok 2020	rok 2021	rok 2022	Index 2022/2020
EK 712	0,00	0,00	0,00	x
EK 716	0,00	0,00	0,00	x
EK 717	0,00	0,00	8 245,50	x
EK 720	331 603,70	228 672,27	127 221,22	38,37%
EK 640	20 181,44	10 982,08	4 328,40	21,45%
EK 635006	0,00	0,00	8 382,00	x

Poznámka: Tabuľka č. 13 doplnená BSK o EK 720 a EK 640

Zdroj: BSK

V roku 2020 BSK investoval kapitálové výdavky (EK 720) na projektovú dokumentáciu / rekonštrukcia sociálnych zariadení Poliklinika Karlova Ves vo výške 331 603,70 eur. Z rezervného fondu použil 1 962,00 eur, vlastné príjmy použil vo výške 480,00 eur a z úveru použil 329 161,70 eur.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Bežné výdavky (EK 640) investoval do Polikliniky Karlova Ves vo výške 20 181,44 eur. Z vlastných príjmov použil na opravu výťahu 9 204,00 eur. Z úveru čerpal na výmenu výťahového stroja 5 964,00 eur a na zakúpenie zariadovacích predmetov do sociálnych zariadení použil 5 013,44 eur.

Podprogram 3.3 zahŕňa opravy, údržbu a rekonštrukciu majetku BSK (školských, sociálnych, kultúrnych a zdravotníckych zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK. Investičný plán obsahuje nové akcie, ktoré bolo potrebné vykonať vzhľadom na stav majetku, ale taktiež zazmluvnené akcie a akcie, ktoré sa obstarali v roku 2020 a ich ukončenie je naplánované v rokoch 2021 – 2023. Investičný plán (príloha programového rozpočtu) a zásobník opráv a údržby sa nachádza na oddelení investičných činností. Zásobník sa môže meniť vzhľadom na mimoriadne a nepredvídateľné situácie.

V roku 2021 BSK investoval na rekonštrukciu Polikliniky Karlova Ves kapitálové výdavky (EK 720) vo výške 228 672,27 eur. Zdroj financovania boli finančné aktíva.

Bežné výdavky (EK 640) boli čerpané vo výške 10 982,08 eur z finančných aktív. Výdavky boli vo výške 4 346,48 eur použité na opravu časti ležatého rozvodu teplej vody. Vo výške 300,00 eur boli použité na kontrolu projektovej dokumentácie so skutkovým stavom, 380,00 eur bolo použitých na vypracovanie aktualizácie rozpočtu a výkazu výmer/oprava spoločných priestorov detského pavilónu. Suma 5 955,60 eur bola použitá na opravu mamografu. Z rezervného fondu bol vo výške 122 000,00 eur poskytnutý kapitálový transfer na dotáciu mestu Malacky, ktorá bola určená pre konečného príjemcu dotácie spoločnosti – Nemocničná, a.s. (dotácia 122 000,00 eur bola mestu Malacky poskytnutá aj v roku 2022, viď bod 2.2).

V roku 2022 BSK investoval na rekonštrukciu Polikliniky Karlova Ves kapitálové výdavky vo výške 257 466,72 eur. Finančné aktíva boli čerpané vo výške 102 325,50 eur a to (EK 720) vo výške 127 221,22 eur na rekonštrukciu priestorov a (EK 717) vo výške 8 245,50 eur na výrobu a montáž oceľovej mreže.

Z rezervného fondu boli čerpané kapitálové výdavky vo výške 33 1411,22 eur na rekonštrukciu priestoru. Bežné výdavky boli čerpané vo výške 12 710,40 eur z vlastných príjmov. Výdavky boli vo výške 4 328,40 eur (EK 640) použité na zakúpenie výpočtovnej techniky. Vo výške 8 382,00 eur (EK 635006) bola vykonaná oprava elektrorozvádzacov.

Tabuľka č. 14 – Čerpanie výdavkov na obnovu, opravy a údržbu budovy NsP Malacky

Kategória	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Index 2022/2020
Investície VÚC/transfer	0,00	122 000,00*	122 000,00*	x
Investície nájomca**	74 300,00	145 632,00	170 168,00	229,03 %
Opravy a údržba VÚC	0,00	0,00	11 142,94	x
Opravy a údržba nájomca	45 091,00	79 935,00	74 436,00	165,08 %
Výška nájmu vrátane DzN	105 165,65	43 761,40	22 761,40	21,64 %

* kapitálový transfer mestu Malacky

**nájomca do 31.12.2009 preinvestoval do NsP Malacky (v zmysle dohody o vykonaných investíciách) 3 601 343,19 eur

Zdroj: BSK

Úrad BSK investoval vo výške 11 142,94 eur z bežných výdavkov z vlastných príjmov na opravu podlahy v izbe pacienta 1 351,2 eur a na opravu prasknutého odpadového potrubia a opravu podlahy 9 791,74 eur. Finančné krytie bolo z Programu 3: Interné služby; podprogram 3.3: Majetok – investície, údržba; prvok 3.3.1: Bežné opravy a údržba.

Nájomcovia jednotlivých zdravotníckych stredísk financujú v zmysle uzavorených nájomných zmlúv údržbu a opravy prenajatých objektov z vlastných zdrojov a sú povinní preinvestovať do objektov – predmetu nájmu vyčíslené finančné prostriedky uvedené v nájomnej zmluve v určenom časovom rozsahu.

V prílohe je vyčíslené preinvestovanie finančných prostriedkov, prehľad stanoveného ročného nájomného a prehľad investícií nájomcov polikliník.

Nájomca Nemocničná, a.s. investovala do predmetu nájmu (NsP Malacky) v zmysle nájomnej zmluvy a jej dodatku č. 1 a dodatku č. 2 v čase od 01.01.2006 do 31.05.2009 čiastku 3 601 343,19 eur. Zmluvné strany si formou dohody o vykonaných investíciách uzavrejtej podľa § 51 Občianskeho zákonníka medzi BSK a Nemocničnou, a.s. vzájomne potvrdili a odsúhlasili rozsah vykonaných investícií.

Nemocničná, a.s. investovala do roku 2009 do NsP Malacky 3 601 343,19 eur a v období rokov 2020 – 2022 čiastku 390 100,00 eur, celkom sumu 3 991 443,19 eur.

V rokoch 2007 – 2019 investoval BSK do NsP Malacky 4 678 767,43 eur.

Do Polikliniky Karlova Ves BSK v rokoch 2007 – 2019 investoval 3 335 482,88 eur. V rokoch 2020 – 2022 BSK investoval do Polikliniky Karlova Ves 695 742,69 eur. Spolu 4 031 225,57 eur.

Z uvedeného vyplýva, že BSK investoval do prenajatej budovy NsP Malacky viac ako do svojej PO Poliklinika Karlova Ves.

BSK vlastní a prenajíma ďalšie objekty zdravotnej starostlivosti:

- budova zdravotného strediska **Záporožská** (nájomca Družstvo lekárov Záporožská) dodatok č. 2 preddavky na nájomné vo výške 8 157,75 eur/štvrtročne – 32 631 eur/ročne (investície v rokoch 2020 vo výške 40 000 eur, 2021 – 2027 vo výške 17 000 eur);
- budova zdravotného strediska **Fedinova** (nájomca ZS Fedinova, s.r.o.) dodatok č. 1 preddavky na nájomné vo výške 12 377,50 eur/štvrtročne – 49 510 eur/ročne (investície v rokoch 2015 – 2022 vo výške 75 000 eur);
- budova zdravotného strediska **Rovniankova 11** (nájomca Družstvo lekárov Zrkadlový háj) dodatok č. 1 preddavky na nájomné vo výške 3 843 eur/ročne (investície vo výške 47 000 eur);
- budova polikliniky **Strečnianska 13** (nájomca Družstvo lekárov – Strečnianska) zmluva preddavky na nájomné vo výške 8 500 eur/štvrtročne – 34 000 eur/ročne (investície vo výške 2 000 000 eur do 15 rokov nájmu);
- budova polikliniky **Šustekova 2** (nájomca Poliklinika Šustekova, s.r.o.) dodatok č. 4 preddavky na nájomné vo výške 18 112,23 eur/štvrtročne – 72 448,92 eur/ročne (investície v rokoch 2019 – 2039 vo výške 54 550 eur).

Od 01.01.2023 zdravotné stredisko Rovniankova 11 prešlo do správy BSK aj s nájomcami. Nájomné zmluvy uzatváral s nájomcami BSK. Objekt o výmere 500m² bol zverený do správy Polikliniky Karlova Ves.

Kontrolná skupina NKÚ SR konštatuje, že Poliklinika Šustekova s.r.o. bola povinná podľa Nájomnej zmluvy zo dňa 27.07.2005 v znení jej dodatkov do roku 2040 preinvestovať finančné prostriedky spolu vo výške 1 750 000,00 eur. Na základe podkladov, ktoré boli zaslané Poliklinikou na oddelenie správy majetku, bolo zaúčtované preinvestovanie v roku 2019 vo výške 550 000,00 eur a v roku 2023 sa preinvestovalo 1 200 000,00 eur.

Nájomcovia jednotlivých zdravotníckych zariadení v zmysle nájomnej zmluvy investovali do technického zhodnotenia predmetu nájmu a odpisy nákladov na technické zhodnotenie predmetu nájmu, realizované so súhlasom BSK si počas trvania nájomného vzťahu premietali do svojich nákladov.

Súlad realizovaných výdavkov na obnovu, údržbu a opravy (kapitálových aj bežných) s plánom, resp. so zmluvou

Investovanie do budov zdravotníckych zariadení mal BSK rozpísané a schválené v investičnom pláne naviazanom na rozpočet BSK, teda bol plánovaný na obdobie troch rokov. Plán bol zameraný na investovanie do Polikliniky Karlova Ves, PO BSK.

Do rekonštrukcie Polikliniky Karlova Ves investoval BSK už v roku 2015 kapitálové výdavky vo výške 1 039 499,18 eur.

V roku 2017 boli čerpané kapitálové výdavky vo výške 209 160,00 eur a v roku 2019 vo výške 22 620,00 eur.

Investičný plán na roky 2020 – 2022 predpokladal na rekonštrukciu Poliklinika Karlova Ves; v rámci programu Majetok s kapitálovými výdavkami projektu celkom vo výške 3 671 156,00 eur. Návrh rozpočtu na rok 2020 bol vo výške 646 374,00 eur a na rok 2021 vo výške 100 000,00 eur.

Čerpanie kapitálových výdavkov za rok 2020 bolo k 31.12.2020 vo výške 331 603,70 eur a bežných výdavkov vo výške 20 181,44 eur; čerpanie spolu 351 785,14 eur.

Investičný plán na roky 2021 – 2023 počítał v návrhu rozpočtu na rok 2021 s výškou 250 000,00 eur. Čerpanie kapitálových výdavkov za rok 2021 k 31.12.2021 bolo vo výške 228 672,27 eur; bežných výdavkov 10 982,08 eur; spolu 239 654,35 eur.

Investičný plán 2022 – 2024 kapitálové výdavky projektu boli 3 294 828,00 eur. Návrh rozpočtu na rok 2022 bol vo výške 27 812,00 eur; na rok 2023 vo výške 95 000,00 eur; spolu 122 812,00 eur.

Čerpanie kapitálových výdavkov za rok 2022 k 31.12.2022 bolo vo výške 257 466,72 eur a bežných výdavkov 23 853,34 eur; spolu 281 320,06 eur.

Čerpanie kapitálových výdavkov za roky 2020 – 2022 bolo vo výške 1 049 522,69 eur; bežné výdavky boli vo výške 55 016,86 eur.

Čerpanie kapitálových výdavkov bolo upravované v rozpočte v príslušnom roku rozpočtovými opatreniami a to presunom financií v rámci podprogramu 3.3.

Nesúlad medzi investičným plánom a skutočne čerpanými finančnými prostriedkami v rámci podprogramu 3.3 na rekonštrukciu Polikliniky Karlova Ves, bol spôsobený vypracovaním projektovej dokumentácie ešte pred rokom 2018.

Nové vedenie BSK, ktoré nastúpilo v roku 2018 pristúpilo vzhľadom na výšku dostupných financií k realizácii iba časti stavebných prác. Teda časť z celkovej sumy projektu bola vyčerpaná v predchádzajúcich rokoch a časť sumy bola znižená o rozsah prác na rekonštrukciu interiérov. Kapitálové výdavky však v investičnom pláne upravené neboli. Taktiež je plánovaná rekonštrukcia dvoch výtahov v Poliklinike Karlova Ves v pavilóne dospelých vo výške 200 000,00 eur s DPH.

V prípade Polikliniky Karlova Ves realizované investície v rámci podprogramu 3.3 neboli v súlade s pôvodným investičným plánom na obdobie 2020 – 2022.

Do zdravotných stredísk (Záporožská, Fedinova, Rovniankova, Strečnianska a Šusteková) neboli v rokoch 2020 – 2022 investované finančné prostriedky. Niektoré z nich sa však nachádzajú v investičnom pláne na roky 2023 – 2025, ktoré boli schválené Zastupiteľstvom BSK.

Nastavenie nájomných zmlúv

Nájomné zmluvy uzavreté na prenájom NsP Malacky ako aj polikliník obsahovali kontrolné mechanizmy na sledovanie povinnosti nájomcov informovať o výške, čase a type investícií ako aj spôsob a stav vráteného majetku. Zmluvne bola dohodnutá povinnosť nájomcu na svoje náklady obmieňať a modernizovať prístrojové vybavenie nemocnice spojená so záväzkom nájomcu predať toto vybavenie do vlastníctva BSK v prípade skončenia nájmu za účelom zabezpečenia kontinuity poskytovania zdravotnej starostlivosti.

BSK súhrne eviduje záväzky, vyplývajúce z nájomných zmlúv s povinnosťou investície na podsúvahových účtoch, pričom takúto investíciu (technické zhodnotenie) si zaraďuje do majetku nájomca a rovnako ju odpisuje.

V prípade nájomných zmlúv zdravotníckych zariadení s výnimkou jedného prípadu (Rovniankova) sa jedná o dlhodobé doby nájmov do roku 2030 až 2039, tzn. aktuálne platné znenie zmlúv v oblasti finančného vysporiadania pri skončení nájomných zmlúv môže byť ešte dodatkami zmlúv upravené. Z uvedeného dôvodu vyhodnotiť prípadné riziká finančného vysporiadania sa dnes javí ako problematické.

Vyjadrenie VÚC k spoločenskému prínosu a vyčíslenie finančného prínosu zvolenej formy zabezpečenia zdravotnej starostlivosti.

Stanovisko BSK k spoločenskému a finančnému prínosu formy zabezpečenia zdravotnej starostlivosti:

„V danom období prišlo k zvoleným formám zabezpečenia zdravotnej starostlivosti (t. j. PO – Poliklinika Karlova Ves a prenájmy ostatných zariadení) z tohto dôvodu, že uvedená forma zabezpečovala kombináciu hospodárneho a efektívneho nakladania s majetkom a zároveň zabezpečením dostupnej regionálnej zdravotnej starostlivosti. Najefektívnejším formátom na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti z pohľadu regionálnych verejných zdrojov sa po rokoch fungovania jednotlivých subjektov ukázal dlhodobý prenájom zdravotníckych zariadení, kedy týmito prenájmami bolo zabezpečené poskytovanie zdravotnej starostlivosti v regióne na jednej strane a na druhej strane efektívne zhodnocovanie majetku. Zároveň, aby VÚC mal aj priamy dopad na akútne záležitosti v rámci poskytovania zdravotnej starostlivosti, ponechal si vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti jednu organizáciu (PKV). Tento prístup sa počas rokov ukázal ako správny, nakoľko BSK vedel pružne zareagovať na významné problémy v zdravotnej starostlivosti (COVID – 19, očkovanie, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti pre vysidlencov atď.).“

Finančný aspekt tohto prístupu je súčasťou nemožné presne vypočítať, ale ak by sa sám BSK pokúšal prevádzkovať viaceré zdravotné zariadenia, nedokázal by to tak udržať a efektívne, ako dnes fungujú prenajaté zdravotnícke zariadenia. Druhou možnosťou by súčasťou bola alternatíva predaja týchto nehnuteľností a BSK by na tom nejaké finančné prostriedky získal, čo by však malo za následok zníženie dostupnosti zdravotnej starostlivosti obyvateľov regiónu, nakoľko po predaji majetku by BSK nemohol nového vlastníka zavádzovať k tomu aby jeho majetok využíval spôsobom stanoveným zo strany BSK. Pri forme nájmu to však možné je nakoľko pri nájme je možné dohodnúť a ohraňčiť dovolený účel využívania nehnuteľností – v tomto prípade na účely poskytovania zdravotnej starostlivosti. Prioritne vychádzame z toho, že úlohou samosprávnych krajov je plnenie si svojich kompetencií (aj tej v oblasti zdravotníctva) a nie čo najlepší výsledok

hospodárenia – ktorý by bol dosiahnutý pravdepodobne predajom týchto nehnuteľností za trhovú cenu, avšak bez ďalšej kontroly nad nimi.

Z vyššie uvedených dôvodov sme toho názoru, že postup BSK pri riešení majetku v zdravotníckej oblasti sa z dlhodobého hľadiska ukázal ako správny a priniesol dostupnú zdravotnú starostlivosť pre obyvateľov regiónu s efektívnymi nákladmi z pohľadu verejných zdrojov".

Za Nemocnicu Malacky osobitne:

„V čase prechodu zriaďovateľskej pôsobnosti k zdravotníckym zariadeniam prešla NsP Malacky do zriaďovateľskej pôsobnosti BSK. Nemocnica ako príspevková organizácia však produkovala stratu vo výške cca 1,5 – 2 mil. SKK mesačne. Obrovský bol aj investičný dlh, kedy pri prechode majetku na BSK neboli poskytnuté prostriedky z bývalého „fondu opráv“, ktorý štát ako zriaďovateľ len formálne viedol v účtovníctve, ale tieto prostriedky nikdy neboli kumulované a teda ani neprešli na BSK.

Hlavným cieľom prenajatia budovy bolo zabezpečenie zdravotnej starostlivosti pre spádovú oblasť cca 80 – 100 tisíc obyvateľov – tento cieľ bol dosiahnutý – zdravotná starostlivosť sa poskytuje bez prerušenia doposiaľ. Celkové zhodnotenie dlhodobého nájmu objektu Nemocnice Malacky je z pohľadu BSK pozitívne.

V priebehu prvých rokov nájmu sa nájomcovi podarilo zvýšiť výkon poskytnutých zdravotníckych výkonov na viac ako trojnásobok oproti výkonom poskytovaním v nemocnici v čase jej „spravovania“ zo strany BSK – jednoznačné pozitívum z hľadiska BSK.

Zastavenie zadlžovania príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK a tým pádom eliminovanie negatívnych dopadov na rozpočet BSK – nespochybnielne pozitívum.

Povinné investície nájomcu do prenajatého majetku, ktoré riešili investičný dlh do nehnuteľností, vo výške presahujúcej 100 mil. SK (3 320 000,00 eur) – jednoznačné pozitívum.

Popri plnení investícií do prenajatého majetku BSK je tu aj platenie nájomného, ktoré bolo zmluve dohodnuté na sumu 60 mil. Sk za celú doby nájmu (1 991 635,00 eur)

Povinnosť nájomcu na svoje náklady obmieňať a modernizovať prístrojové vybavenie nemocnice spojená so záväzkom nájomcu predať toto vybavenie do vlastníctva BSK v prípade skončenia nájmu – zabezpečenie kontinuity poskytovania zdravotnej starostlivosti.

BSK je orgán verejnej správy, ktorého úlohou je plniť kompetencie, ktoré mu zveruje zákon – jednou z nich je aj zabezpečenie zdravotnej obslužnosti územia kraja. Podobne ako v prípade polikliník máme za to, že z hľadiska finančnej náročnosti na rozpočet kraja je zvolená forma – nájom so zaviazaním dodržania účelu – poskytovanie zdravotnej starostlivosti, finančne najmenej zaťažujúca rozpočet kraja".

Kontrola preverila vývoj hodnoty majetku NsP Malacky, ktorá je jedinou nemocnicou vo vlastníctve BSK. Vstupná cena nehnuteľného majetku – budov NsP na úcte 021 k 07/2004 (dátum uzavretia nájomnej zmluvy) bola vo výške 2 997 206,83 eur. Stav vstupnej ceny k 31.12.2022 na úcte 021 bol vo výške 7 371 625,40 eur. Za obdobie prenájmu nemocnice došlo k navýšeniu jej vstupnej ceny o 4 374 418,57 eur, čo malo pozitívny vplyv na rast majetku verejnej správy.

Stanovisko BSK ku komunikácii s MZ SR:

„Komunikácia Odboru zdravotníctva BSK s MZ SR je náhodná, nekoordinovaná a neštruktúrovaná. Rôzne odbory MZ SR s nami komunikujú ad hoc. Stretnutie žúp s vedením MZ SR je veľmi nepravidelné, za posledné tri roky sme boli svedkami skôr vyhýbania sa priamej diskusie.

MZ SR neraz argumentuje, že vedľa komunikujú s SK8. V oblasti zdravotníctva reprezentuje SK8 riaditeľka odboru zdravotníctva Žilinský samosprávny kraj. Žilinský samosprávny kraj zároveň prevádzkuje 4 župné nemocnice, má teda aj ďalšie motívacie pri komunikácii s MZ SR. Informácie z SK8 sa často nedostanú až k nám; a naše argumenty tak nezaznejú na rokovaniach MZ SR. Rozumiem, že pre MZ SR je jednoduchšie mať jedného než ôsmich rôznych partnerov, ale výsledkom je nedostatočný tok informácií medzi MZ SR a krajmi.

Komunikácia medzi BSK a organizáciami v jej zriaďovateľskej pôsobnosti, s nájomcami v oblasti zdravotníctva: BSK má v zriaďovateľskej pôsobnosti jedno zdravotnícke zariadenie – Poliklinika Karlova Ves, ktoré je z hľadiska právnej formy PO Bratislavského kraja. Efektívna spolupráca a komunikácia s týmto zdravotníckym zariadením sú zabezpečené.

V režime zámeru rozvoja poliklinickej zdravotnej starostlivosti formou prenájmu budov zdravotníckych zariadení združeniam lekárov v objektoch Bratislavského samosprávneho kraja a zabezpečení dostupnosti zdravotnej starostlivosti

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

funguje aj komunikácia medzi samosprávnym krajom ako poskytovateľom infraštruktúry (prenajímateľ) a poskytovateľmi zdravotnej starostlivosti (nájomcovia).

Kontrola preverila, že poskytovanie zdravotnej starostlivosti pre obyvateľov BSK je z úrovne kompetencií BSK zachované.

Za kontrolnú skupinu dňa 27.11.2023

vedúci kontrolnej skupiny

člena kontrolnej skupiny

člena kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa 27.11.2023

Mgr. Juraj Droba, MBA, MA
predseda Bratislavského samosprávneho kraja

.....

PRÍLOHY

Tabuľka č. 1 - Vývoj kapitálových príjmov 2020 - 2022 v eur

Kategória	Ukazovateľ	Rok 2020			Rok 2021			Rok 2022				
		schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť	% plnenia	upravený rozpočet	skutočnosť	% plnenia	upravený rozpočet	skutočnosť	% plnenia	
230	Kapitálové príjmy bez RO	500 000,00	879 401,00	175,88%	500 000,00	417 888,06	83,58%	2 200 000,00	108 377,67	4,93%	25,93% 12,32%	
231	Prijem z predaja kapitálových aktív	500 000,00	425 000,00	734 801,00	172,89%	500 000,00	413 000,00	82,60%	2 200 000,00	33 247,67	1,51%	8,05% 4,52%
232	Prijem z predaja hmotných a mobilizačných rezerv	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
233	Prijem z predaja pozemkov a nehmotných aktív	0,00	75 000,00	135 000,00	180,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
233	z predaja pozemkov	0,00	75 000,00	135 000,00	180,00%	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
233	z predaja nehmotných aktív	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
239	ďalšie kapitálové príjmy	0,00	0,00	9 600,00	0,00	0,00	4 888,06	0,00	0,00	0,00	0,00	
239	zo zdržených investičných prostriedkov	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15 200,00	0,00	310,96%	
239	z vratiek	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
239	ostatné	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4 888,06	0,00	0,00	0,00	310,96%	
	Kapitálové príjmy RO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00%	
	Kapitálové príjmy spolu	500 000,00	879 401,00	175,88%	500 000,00	417 888,06	83,58%	2 200 000,00	108 377,67	4,93%	25,93% 12,32%	

Zdroj: BSK

Tabuľka č. 2 - Vývoj kapitálových výdavkov 2020 - 2022 v eur

Kategória	Ukazovateľ	Rok 2020				Rok 2021				Rok 2022				Index 2022/2020
		schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť	% plnenia	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť	% plnenia	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť	% plnenia	
700	Kapitálové výdavky vrátane RO	35 710 134,42	31 995 824,08	10 064 844,06	31,46%	53 026 735,15	46 547 631,55	20 906 847,51	39,13%	67 751 561,42	80 236 828,06	48 811 055,90	60,84%	233,81% 484,99%
710	Obstarávanie kapitálových aktív	31 174 247,43	28 069 307,18	7 871 161,14	28,04%	43 581 930,41	41 921 500,37	17 680 336,19	42,17%	50 959 359,20	68 273 956,45	37 614 544,19	55,09%	212,57% 477,88%
711	Nákup pozemkov a nemotorných aktív	2 779 190,00	2 079 737,11	811 299,87	39,01%	4 499 713,53	1 503 931,37	288 636,65	19,19%	6 398 715,24	947 658,25	679 163,49	71,67%	235,30% 83,11%
712	Nákup budov, objektov alebo ich časťí	269 500,00	269 400,00	99 96%	100%	84 935,79	83 135,79	97 788%	100%				0,00%	
713	Nákup strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia	1 453 922,30	2 422 425,22	543 572,06	22,44%	1 671 908,71	2 010 366,92	1 308 685,66	65,10%	3 622 756,75	4 579 072,27	1 372 683,54	29,98%	104,39% 252,53%
714	Nákup dopravných prostriedkov všetkých druhov	40 000,00	1 187 870,55	6 882,80	0,58%	15 000,00	560 433,98	407 633,98	72,74%	3 286 177,99	2 782 981,50	2 757 387,10	99,08%	676,44% 40062,40%
716	Priprava a projektová dokumentácia	1 869 266,00	1 552 219,84	695 708,02	44,82%	2 057 032,70	791 681,39	282 643,49	35,10%	2 032 896,68	1 251 593,50	466 364,54	37,26%	165,00% 67,03%
717	Realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia	24 981 879,13	20 256 256,01	5 514 161,48	27,22%	35 288 275,47	36 646 156,15	15 028 034,08	41,01%	35 566 272,54	58 676 109,39	32 306 277,58	55,06%	214,97% 585,58%
718	Rekonštrukcia a modernizácia	50 000,00	288 496,45	19 146,91	6,64%	50 000,00	306 912,98	264 484,74	86,18%	50 000,00	27 185,00	23 321,40	85,79%	8,82% 121,80%
719	Ostatné kapitálové výdavky	0,00	11 000,00	100,00%	100,00%	17 081,79	17 081,79	100,00%	100,00%	9 346,54	9 346,54	100,00%	54,72%	84,97%
720	Kapitálové transfery	4 535 886,99	3 926 516,90	2 193 629,92	55,07%	2 935 701,14	11 105 294,80	3 226 511,33	29,05%	16 792 208,62	11 982 871,61	11 198 511,71	93,61%	347,08% 510,50%